

Hrvatski ured za osiguranje

svibanj 2010.

BILTEN

broj 2

Godina 1
Broj 2
Zagreb, svibanj 2010.

BILTEN

Izdavač: Hrvatski ured za osiguranje
Martićeva 73
10000 Zagreb

Urednik: Hrvoje Pauković
Tajnica: Tanja Stahuljak
Dizajn: Neven Klobučar

Kontakt: huo@huo.hr

Tisak: Kerschoffset Zagreb d.o.o.
Naklada: 200 primjeraka

Hrvatski ured za osiguranje Bilten objavljuje
dvomjesečno, a namijenjen je prvenstveno
informiranju članova Hrvatskog ureda za osiguranje.

Hrvatski ured za osiguranje je prikupio podatke s referentnih izvora ili od društava za osiguranje, ali ne jamči niti preuzima odgovornost za njihovu potpunu točnost. Podaci izneseni u Biltenu se izdaju u informativne svrhe i ni na koji način ne predstavljaju poziv na donošenje poslovnih odluka. Molimo korisnike Biltena da prilikom korištenja podataka obavezno navedu izvor.

BILTEN

SADRŽAJ

Godina 1, broj 2, svibanj 2010. godine

- 07** Društva za osiguranje i reosiguranje važan su čimbenik stabilnosti financijskog sustava Republike Hrvatske
- 09** Usvojene izmjene i dopune paketa zakona iz zdravstvenog osiguranja koje otvaraju mogućnost obavljanja poslova dodatnog zdravstvenog osiguranja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- 10** Društvima za osiguranje i društvima za reosiguranje izvršen povrat prekomjerno uplaćenih sredstava
- 12** Kretanja u financijskom sustavu
- 15** Tržište osiguranja
- 15** u europskim zemljama
- 19** u Republici Hrvatskoj
- 20** Statistički podaci Hrvatskog ureda za osiguranje za svibanj 2010. godine
- 22** doc. dr. sc. Davor Babić
- Neke iznimke od načela lex loci delicti comisi prema Haškoj konvenciji o prometnim nezgodama iz 1971. godine**
- 27** Vijesti iz EU, CEA, CoB
- 33** Iz rada Hrvatskog Ureda za osiguranje
- 44** Izvod iz važnijih okružnica
- Aktivnosti**
- 45** Ureda zelene karte
- 45** Izvod iz važnijih okružnica
- 47** Pravobraniteljstva za djelatnost osiguranja
- 47** Izvod iz važnijih okružnica
- 51** Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje - CEDOH
- 52** Događanja

Društva za osiguranje i reosiguranje važan su čimbenik stabilnosti financijskog sustava Republike Hrvatske

Hrvatski ured za osiguranje (HUO), kao udruženje društava za osiguranje i reosiguranje u Republici Hrvatskoj, izražava žaljenje povodom određenih tvrdnji izrečenih tijekom diskusije održane u Odboru za financije i državni proračun povodom Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak.

Naime, prilikom odbijanja amandmana kojim bi se omogućilo da se uplate premije životnog osiguranja od strane poslodavaca u korist radnika smatraju porezno priznatim izdatkom odnosno rashodom, što bi životno osiguranje samo izjednačilo s novim zakonskim tretmanom dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, izrečena je tvrdnja da je „dosadašnja praksa potvrdila da je područje životnog osiguranja bilo područje korupcije“ odnosno da je „osiguranje najveći izvor korupcije“ (prema HINA-i).

Životno osiguranje sa štednom komponentom predstavlja proizvod dugoročne namjenske štednje te je po svojim obilježjima supstituirajući i konkurentan štednji putem dobrovoljnog mirovinskog osiguranja (3. stup). Stoga je nužno ova dva proizvoda promatrati zajedno i istovjetno prilikom kreiranja poticajnog i poreznog tretmana. S ciljem ujednačavanja pravila poslovanja i ravnopravne tržišne utakmice, potrebno je osigurati jednaki tretman za oba proizvoda, poglavito u dijelu priznavanja izdvajanja poslodavaca kao poreznog priznatog izdatka, a po uzoru na važeću europsku praksu koja potiče štednju putem životnog osiguranja kako bi dugoročno smanjio pritisak stanovništva na državne mirovinske i socijalne fondove u budućnosti.

Glede paušalne i neprimjerene konstatacije da je područje životnog osiguranja bilo područje korupcije odnosno da je osiguranje najveći izvor korupcije, potrebno je istaknuti nekoliko činjenica o samoj djelatnosti osiguranja i njenoj ulozi u financijskom sektoru i hrvatskom društvu općenito.

Hrvatska društva za osiguranje i reosiguranje su važne financijske institucije i institucionalni ulagači na financijskom tržištu čija je ukupna imovina na kraju 2009. iznosila 28,9 mlrd HRK, a u industriji osiguranja zaposleno je 27 posto ukupnog broja radnika u financijskom sektoru.

Djelatnost osiguranja nije izvor korupcije već izvor financiranja gospodarstva i države budući da se visoki postotak ulaganja društava za osiguranje odnosi na ulaganja u dužničke vrijednosne papire države (preko 50 posto svih ulaganja matematičke pričuve životnog osiguranja), lokalne uprave i poduzeća te u vlasničke vrijednosne papire, čime se pridonosi efikasnoj alokaciji financijskih sredstava i razvojnoj komponenti gospodarstva. Zbog dugoročnosti svojih ulaganja i jedinstvene funkcije osiguranja kojom društva za osiguranje preuzimaju raznorodne rizike izvor su stabilnosti i omogućuju stanovništvu, poduzećima i državi održivo poslovanje i štednju u sigurnom okruženju.

Hrvatska društva za osiguranje posluju pod izravnim i stalnim nadzorom Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i to u skladu s brojnim zakonima i podzakonskim aktima koji propisuju niz obveza (odgovarajući kapital, upravljanje rizicima, poseban ustroj i drugo) koje imaju za cilj punu zaštitu osiguranika i uredno ispunjavanje obveza iz ugovora o osiguranju posebno u dijelu koji se odnosi na naknadu štete odnosno isplate osigurnine ili osigurane svote.

Upravo iz tih razloga potrebno je ustvrditi da takve tvrdnje o jednom važnom segmentu financijskog sektora kao što je osiguranje zasigurno ne doprinose stabilnosti i razvoju financijske industrije niti ostvarivanju ciljeva Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske već, naprotiv, imaju štetan učinak na razinu povjerenja građana u financijski sustav.

Usvojene izmjene i dopune paketa zakona iz zdravstvenog osiguranja koje otvaraju mogućnost obavljanja poslova dodatnog zdravstvenog osiguranja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

Hrvatski ured za osiguranje je u svom stajalištu glede Programa gospodarskog oporavka oprezno ukazao na njegov dio koji navodi da će Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje "širiti tržišne aktivnosti" na putno i dodatno zdravstveno osiguranje.

Upravo na temelju te stavke Programa, 28. svibnja 2010. godine usvojene su izmjene Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju te Zakona o zdravstvenoj zaštiti koje otvaraju mogućnost da se i HZZO bavi poslovima dodatnog zdravstvenog osiguranja.

Hrvatski ured za osiguranje kao predstavnik osiguratelja je odmah izrazio oprezan stav glede tog pitanja te ukazao na potrebu da svi sudionici određene tržišne utakmice ravnopravno sudjeluju u istoj, a predstavnici društava za osiguranje i Hrvatskog ureda za osiguranje su o tome na sastanku izvijestili predstavnike Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i HZZO-a.

Naime, stav je osigurateljne zajednice da svi sudionici na tržištu dodatnih zdravstvenih osiguranja moraju biti ravnopravni odnosno poslovati pod istim uvjetima koje postavljaju i zakoni koji se odnose na djelatnost osiguranja (Zakon o osiguranju – odgovarajući pravno-organizacijski oblik, potreban kapital, granica solventnosti, nadzor HANFE i dr.) jer bi u protivnom došlo narušavanja Ustavom zajamčene ravnopravnosti svih sudionika na tržištu osiguranja.

Hrvatski ured za osiguranje je o promjenama u naznačenim zakonima obavijestio Ministarstvo financija Republike Hrvatske i Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga te od njih zatražio da, kao tijela nadležna za zakonski okvir, regulaciju i nadzor nad obavljanjem poslova osiguranja, svojim aktivnostima osiguraju kontinuitet i održivost ovog dijela poslovanja društava za osiguranje, spriječe moguće narušavanje tržišne utakmice i kršenje određenih, Ustavom zajamčenih, prava društava za osiguranje (čl. 49. Ustava Republike Hrvatske – *Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu. Zabranjena je zlouporaba monopolskog položaja određenog zakonom.*)

Društva za osiguranje i društva za reosiguranje izvršen povrat prekomjerno uplaćenih sredstava

Način novog obračuna na kojem se temeljio povrat sredstava, a koji je bio sadržan samo u uputama Ministarstva turizma, sada će biti uvršten u Zakon o članarinama u turističkim zajednicama, a stope izdvajanja dodatno smanjene za dvadesetak posto

Nakon što je stupanjem na snagu novog Zakona o članarinama u turističkim zajednicama 1. siječnja 2009. godine neosnovano nametnuta obveza (re)osigurateljima na plaćanje članarine turističkim zajednicama, protekla godina bila je obilježena dugotrajnim pregovorima s Ministarstvom turizma u kojima se nastojalo postići razumijevanje odgovornih osoba nadležnog ministarstva o neosnovanosti nametanja takve jedne obveze.

Naime, odredbe predmetnog zakona su propisivale da „svaka pravna i fizička osoba koja u turističkoj općini ili gradu ima svoje sjedište ili podružnicu, pogon, objekt u kojem se pruža usluga i slično (u daljnjem tekstu: poslovnu jedinicu), a koja trajno ili sezonski ostvaruje prihod pružanjem ugostiteljskih usluga, usluga u turizmu ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti, plaća članarinu turističkoj zajednici.“ Iako je razvidno da društva za osiguranje i društva za reosiguranje, niti po jednom kriteriju, ne mogu biti svrstane u obveznike plaćanja članarine, isti su izrijeком navedeni kao obveznici plaćanja (čl. 4. st. 1.) članarine turističkim zajednicama i to prema zakonom određenim stopama koje se primjenjuju na ukupan prihod. Međutim, društva za osiguranje i društva za osiguranje ne bi trebali biti obveznici plaćanja jer niti trajno niti sezonski:

- ne ostvaruju prihod od pružanja ugostiteljskih djelatnosti ili usluga u turizmu – djelatnost osiguranja i djelatnost reosiguranja su vrlo precizno regulirane Zakonom o osiguranju – društva obavljaju poslove osiguranja i to samo one vrste za koje su dobila dozvolu nadzornog tijela¹ i nisu registrirana za pružanje ugostiteljskih usluga ili usluga u turizmu što je vidljivo i iz predmeta poslovanja upisanog u sudskim registrima relevantnih trgovačkih sudova;
- ne ostvaruju prihod obavljanjem s turizmom neposredno povezane djelatnosti – djelatnost osiguranja², a poglavito djelatnost reosiguranja³, doista nema nikakvih dodirnih točaka sa djelatnošću turizma, a kamoli da su neposredno povezani.

Štoviše, sam Zakon o osiguranju taksativno određuje koje su to djelatnosti (poslovi) neposredno i posredno povezani s djelatnošću osiguranja⁴, a koja društvo za osiguranje, pored poslova osiguranja, još jedino može obavljati.

¹ Čl. 16. Zakona o osiguranju (NN 151/05, NN 87/08)

² „Poslovi osiguranja, u smislu ovoga Zakona, su sklapanje i ispunjavanje ugovora o neživotnom i životnom osiguranju, odnosno reosiguranju, osim obveznih socijalnih osiguranja“ – čl. 3. Zakona o osiguranju

³ „Poslovi reosiguranja, u smislu ovoga Zakona, su sklapanje i ispunjavanje ugovora o reosiguranju, kojim se prenosi višak rizika iznad samoprdržaja društva za osiguranje društvu za reosiguranje, odnosno poslovi kojima se prihvaćaju rizici ustupljeni od strane društva za osiguranje.“ – čl. 3a. Zakona o osiguranju

⁴ „1. posredovanje kod prodaje odnosno prodaja predmeta koji pripadnu društvu za osiguranje po osnovi obavljanja poslova osiguranja, 2. poduzimanje mjera radi sprječavanja i otklanjanja opasnosti koje ugrožavaju osiguranu imovinu i osobe, 3. procjena stupnja izloženosti riziku osiguranog objekta i procjena šteta, 4. obavljanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi s poslovima osiguranja.“ – čl. 16. st. 7. Zakona o osiguranju

Ipak, računajući obvezu osiguratelja i reosiguratelja za 2009. godinu dolazi se do iznosa od preko 23 milijuna kuna koje su oni uplatili odnosno imali obvezu uplatiti kao zakonom određeni obveznici plaćanja članarina.

Hrvatski ured za osiguranje podnio je Ustavnom sudu Republike Hrvatske prijedlog za pokretanje postupka ocjene suglasnosti čl. 4. st. 1. u dijelu koji navodi da su osiguratelji i reosiguratelji obveznici plaćanja članarina, a tijekom cijele 2009. godine vodio je pregovore s nadležnim ministarstvom.

Ti pregovori su ipak doveli do izdavanja odgovarajućih uputa odnosno naputaka Ministarstva turizma kojim se obveza osiguratelja i reosiguratelja svela na plaćanje iznosa koji se izračunavaju primjenom zakonom određenih stopa na prihod po pojedinim vrstama osiguranja, za koje Ministarstvo turizma smatra da su djelatnost neposredno povezana s turizmom, a ne više na ukupan prihod što je dramatična promjena u korist osiguratelja i reosiguratelja.

Tako je izvršen novi obračun dužnih iznosa članarine uzimajući u obzir prihode osiguratelja samo po sljedećim vrstama osiguranja:

Ostalo osiguranje (65.12) i to: osiguranje djece i školske mladeži od posljedica nezgode i posebna osiguranja mladeži od posljedica nezgode; osiguranje gostiju, posjetitelja priredbi, izletnika i turista od posljedica nezgode; putno zdravstveno osiguranje; turističko osiguranje; osiguranje pomoći (asistencije) za vrijeme puta, izvan mjesta boravka ili prebivališta; ostala osiguranja turističkih rizika; osiguranje od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika marine; osiguranje jamstva (osiguranje jamčevine za paket aranžmane); osiguranje opasnosti otkaza turističkih putovanja.

Nakon što je u prvoj polovici 2010. izvršen povrat prekomjerno uplaćenih sredstava (obveza je bila preko 23 milijuna kn, a po dogovorenom novom tumačenju i uputi Ministarstva turizma manje od 200.000,00 kn), uspješno je obavljena i druga faza otklanjanja takve obveze.

Naime, u lipnju 2010. godine Vlada Republike Hrvatske uputila je u saborsku proceduru usvajanje izmjena i dopuna Zakona o članarinama u turističkim zajednicama kojima su obuhvaćena tumačenja i upute Ministarstva turizma glede primjene zakona isključivo na prihod od pojedinih naprijed navedenih vrsta osiguranja, a ne više na ukupan prihod osiguratelja odnosno reosiguratelja.

Dodatno, od 1. siječnja 2011. godine čak i te stope koje će se primjenjivati na prihod po pojedinim vrstama osiguranja će biti smanjenje za dvadesetak posto, što će dodatno smanjiti obvezu osiguratelja koji obavljaju one vrste osiguranja koje će biti predmet tog zakona.

Kretanja u financijskom sustavu

Kretanja na Zagrebačkoj burzi u razdoblju od početka veljače do početka lipnja 2010. godine obilježio je rast OTC i prijavljenog prometa zaključenog izvan burze u ožujku, rast redovitog prometa dionicama u travnju i pad burzovnih indeksa u svibnju.

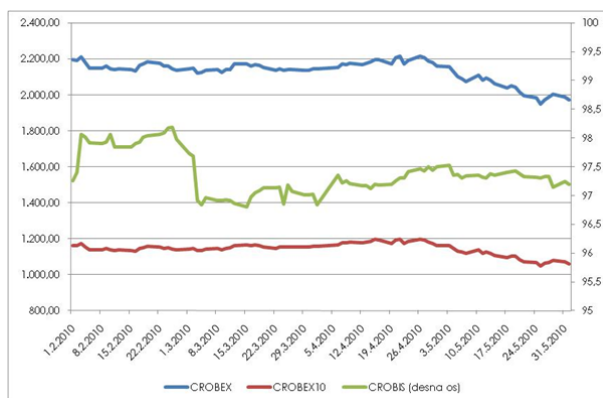
U ožujku 2010. u odnosu na veljaču 2010. promet zaključen izvan Zagrebačke burze narastao je 412%, a OTC promet čak 522%, kao rezultat uvrštenja dva izdanja državnih obveznica. CROBEX je u odnosu na kraj ožujka 2010. na godišnjoj razini (ožujak 2009.) viši za 47,6%, a na mjesečnoj razini (veljača 2010.) tek 0,2%.

U travnju 2010. raste redoviti promet dionicama za 77% u odnosu na ožujak 2010., pod utjecajem intenzivnog trgovanja dionicama Zagrebačke pivovare.

U svibnju 2010. kretanja na Zagrebačkoj burzi karakterizira pad redovitog mjesečnog prometa dionicama za -45,5%, CROBEX-a za -8,1%, CROBEX10 za -7,9% i obvezničkog indeksa CROBIS za -0,3% u odnosu na travanj 2010.

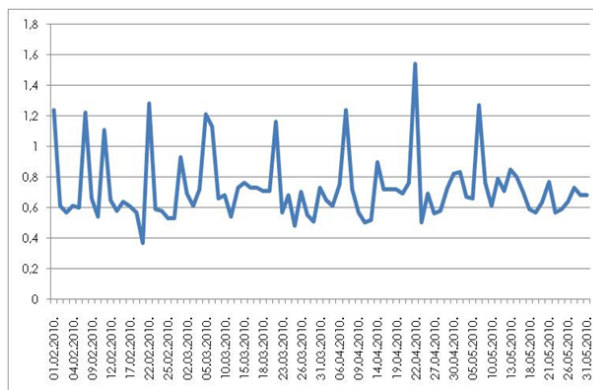
Kretanja na Tržištu novca Zagreb su se stabilizirala u odnosu na prošlogodišnja razdoblja. Kamatna stopa je na svojim najnižim razinama, pa je tako prosječna kamatna stopa u ožujku iznosila 0,85%, u travnju 0,88%, a u svibnju 2010. 0,85%. Ukupan promet u kunama na Tržištu novca Zagreb od početka 2010. do kraja svibnja je iznosio 9.177 mil. HRK.

Grafikon 1: Kretanje indeksa Zagrebačke burze u razdoblju od 1. veljače do 1. lipnja 2010. godine

Izvor: ZSE

Grafikon 2: Kretanje kamatne stope na Tržištu novca Zagreb u razdoblju od 1. veljače do 1. lipnja 2010. godine, u %

Izvor: Tržište novca Zagreb

Obvezni mirovinski fondovi imali su na kraju travnja 2010. 1.534.693 člana, otvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi 153.519 članova i zatvoreni dobrovoljni mirovinski fondovi 17.712 članova.

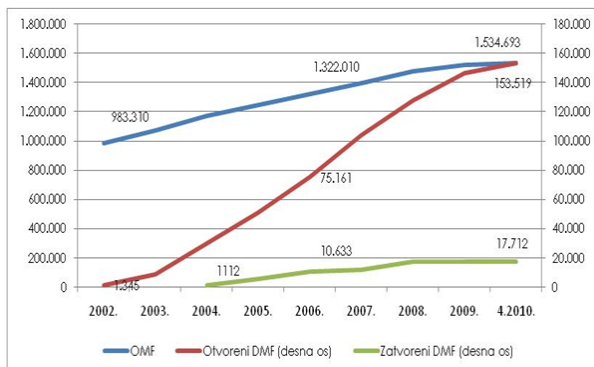
Mirovinski fondovi bilježe stalan rast članstva, pa je tako u 2009. u odnosu na 2008. za obvezne mirovinske fondove rast iznosio 46.420 članova, a za otvorene dobrovoljne mirovinske fondove 18.672 i zatvorene dobrovoljne mirovinske fondove 448 članova. I u prva četiri mjeseca 2010. isti trend se nastavio pa su obvezni zabilježili rast od 12.544, a dobrovoljni 7.088 članova.

Neto imovinom četiri obvezna mirovinska fonda u iznosu od 31.767 mil. HRK u travnju 2010. upravljala su četiri društva za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima čiji je upisani kapital i rezerve na kraju ožujka 2010. iznosio 550 mil. HRK, a ostvarena dobit 49 mil HRK.

U travnju 2010. egzistiralo je 6 otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova i 15 zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova i od 2007. njihov je broj nepromijenjen.

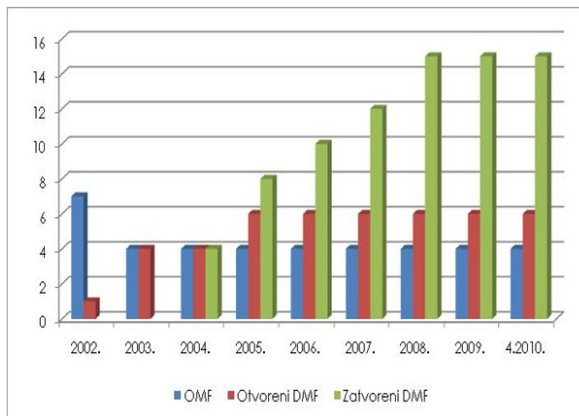
Na kraju ožujka 2010. četiri su društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima upravljala imovinom otvorenih i zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (DMF). Četiri društva za upravljanje DMF u istom su razdoblju imala 55 mil. HRK upisanog kapitala i rezervi te ostvarila dobit od 3 mil. HRK.

Grafikon 3: Članstvo u obveznim mirovinskim fondovima (OMF) i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (DMF)

Izvor: HANFA

Grafikon 4: Broj obveznih mirovinskih fondova (OMF) i dobrovoljnih mirovinskih fondova (DMF)

Izvor: HANFA

Neto imovina otvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (ODMF) u travnju 2010. iznosila je 1.288 mil. HRK, a zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova (ZDMF) 247 mil. HRK. Iako im je imovina u stalnom porastu ove institucije imaju marginalan značaj u financijskom sektoru RH jer im imovina čini tek 0,3% ukupne imovine svih financijskih institucija po podacima s kraja 2009.

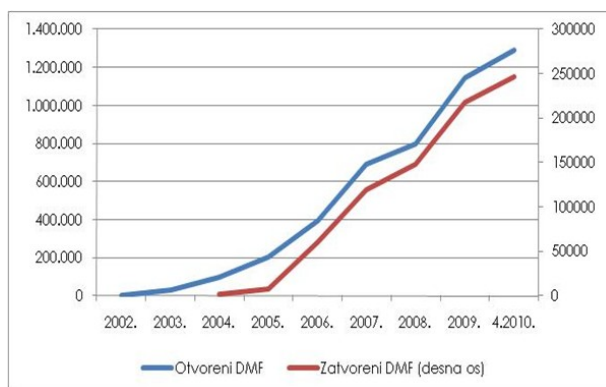
Stopa nominalnog prinosa ODMF u razdoblju od ožujka 2009. do ožujka 2010. kretala se od najviše 22,9% do najniže 6,7%, a kod ZDMF u istom razdoblju od 21,6% do 2,9%.

Strukturu ulaganja ukupne imovine ODMF-ova u travnju 2010. činila su s najvišim udjelom od 37,7% ulaganja u državne obveznice, ulaganja u dionice činila su 20,6%, depozite i kratkoročne vrijednosnice 13,3%, korporativne obveznice 12%, a ulaganja u investicijske fondove 10,8%.

Na kraju ožujka 2010. u banke je bilo uloženo 35.505 mil. HRK kunskih štednih i oročenih depozita i 137.325 mil. HRK deviznih depozita. U istom razdoblju oročeni depoziti u stambenim štedionicama su iznosili 5.485 mil. HRK.

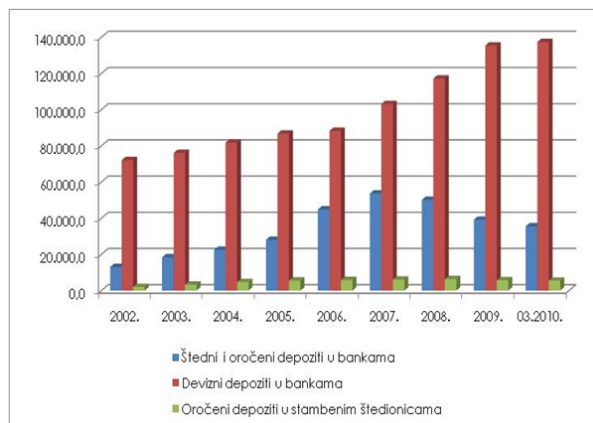
U sektorskoj distribuciji bankovnih primljenih depozita stanovništvo je imalo većinski udjel s 54,3%, zatim trgovačka društva 17,8%, nerezidenti 17,2%, financijske institucije 7,2% te država 2,3% i neprofitne institucije 1,2%.

Grafikon 5: Neto imovina dobrovoljnih mirovinskih fondova (DMF), u tisućama HRK

Izvor: HANFA

Grafikon 6: Štedni, oročeni i devizni depoziti u kreditnim institucijama u milijunima HRK

Izvor: HNB

Tržište osiguranja

Tržište osiguranja u europskim zemljama

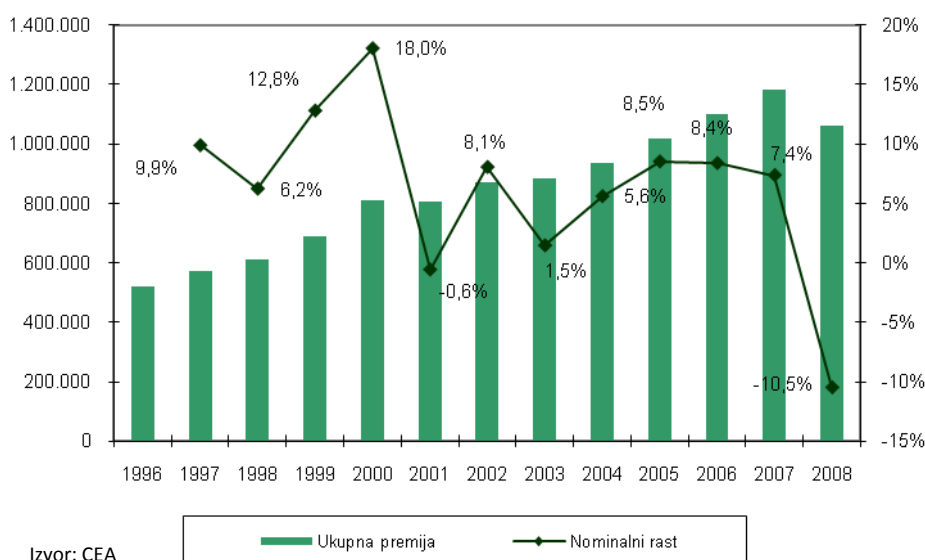
Europsko tržište osiguranja je najveće svjetsko tržište osiguranja s udjelom od 41% u ukupnoj svjetskoj premiji, Sjeverna Amerika zauzima 32%, Azija 22%, a 5% otpada na Južnu Ameriku, Oceaniju i Afriku po podacima za 2008. godinu (Swiss Re).

Europsko tržište osiguranja na visokom je stupnju razvoja, premda su značajne razlike među pojedinim zemljama. U zemljama članicama Europske unije (EU-27) udjel premije u BDP-u je visokih 8,3%, premija osiguranja po stanovniku 3.061 USD, a udjel životnog osiguranja u BDP-u 61,8% u 2008. godini.

U Europskoj uniji (EU – 27) ukupna premija u 2008. iznosila je 1.000,3 mlrd Eura, a u odnosu na 2007. kada je iznosila 1.127 mlrd Eura, manja je za -11,2%. Životno osiguranje u EU zabilježilo najznačajniju stopu pada od -16,2% u 2008. godini.

U zemljama članicama CEA-e (Europskog udruženja osiguravajućih i reosiguravajućih društava, kojeg čine 33 članice, nacionalna udruženja osiguratelja i reosiguratelja, što čini otprilike 94% ukupnog premijskog prihoda europske industrije osiguranja) ukupna premija u 2008. iznosila je 1.058,3 mlrd. Eura i u odnosu na 2007. niža je za -10,5%. Životno osiguranje u zemljama članicama CEA-e zabilježilo je još značajniji pad u 2008. u odnosu na 2007. od čak -16,2%.

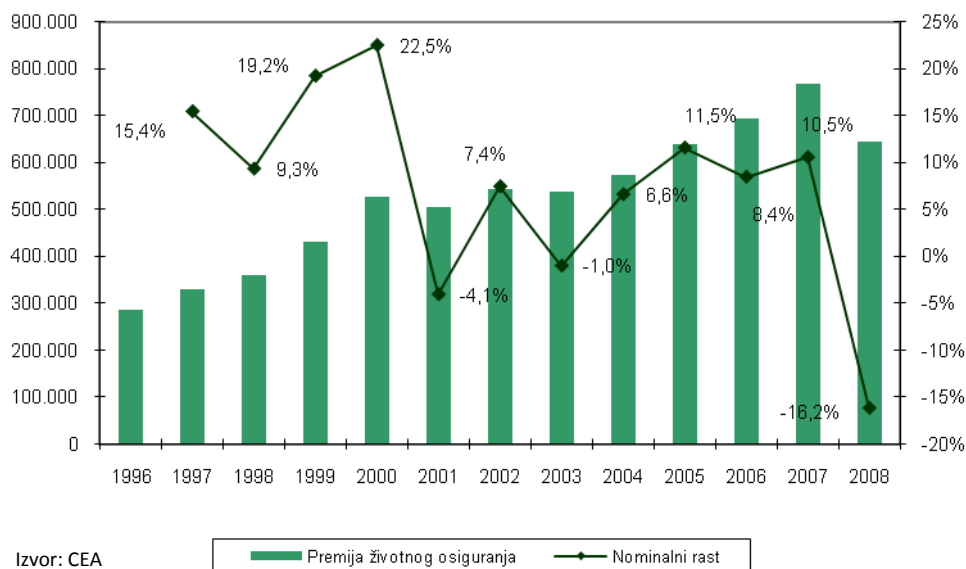
U geografskoj distribuciji premije osiguranja u Europskoj uniji tržište Velike Britanije je najveće s 23,4% ukupne premije osiguranja u EU, slijedi Francuska sa 17,3%, zatim Njemačka sa 15,5%, Italija 8,7%, Nizozemska 7,2%, Španjolska 5,6%, a ostale zemlje imale su manji pojedinačni udjel od 5%. Republika Hrvatska u strukturi europske premije (zemlje CEA-e) ima udjel od 0,1%.

Grafikon 7:

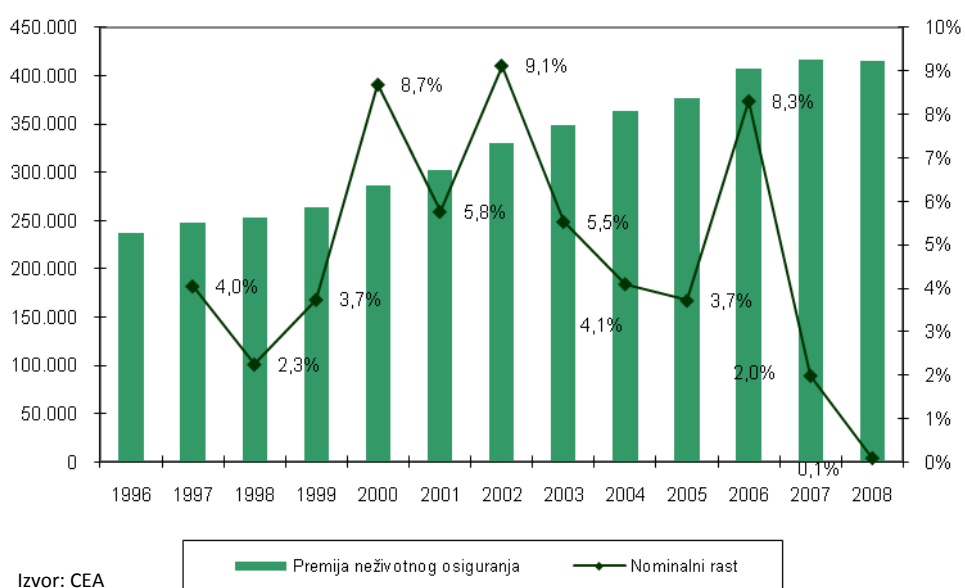
Kretanje ukupnog premijskog prihoda u zemljama CEA-e

Grafikon 8: Kretanje premijskog prihoda životnog osiguranja u zemljama CEA-e

Premija neživotnog osiguranja u 2008. u zemljama EU-27 iznosila je 390 mlrd. Eura i u odnosu na 2007. zabilježila je pad od -0,6%. U zemljama CEA-e premija neživotnog osiguranja u istom razdoblju iznosila je 417 mlrd. Eura s godišnjim rastom (stagnacijom) u odnosu na prethodnu godinu od 0,1%.

Grafikon 9: Kretanje premijskog prihoda neživotnog osiguranja u zemljama CEA-e

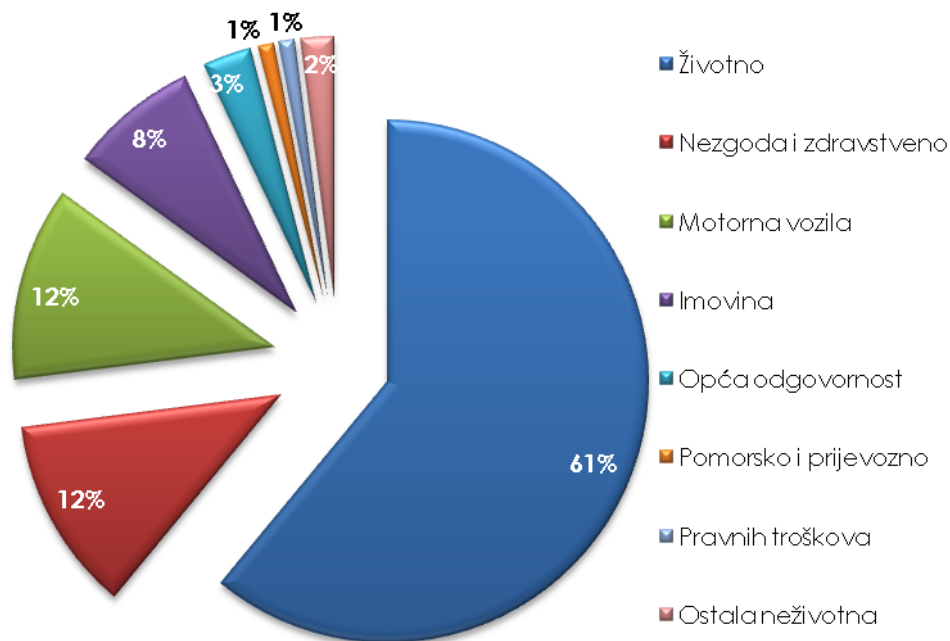
Grafikon 9: Stope rasta/pada premijskog prihoda u izabranim zemljama CEA-e

		Q1 2009/ Q1 2008	Q2 2009/ Q2 2008	Q3 2009/ Q3 2008	Q4 2009/ Q4 2008
Austrija	Životno	-7,8%	-0,5%	-0,1%	12,6%
	Neživotno	2,3%	1,4%	1,7%	1,2%
Češka	Životno	10,5%	8,7%	13,5%	6,7%
	Neživotno	7,7%	5,1%	1,1%	0,2%
Njemačka	Životno	4,4%	8,5%	12,4%	3,8%
	Neživotno	0,9%	5,1%	1,7%	0,6%
Mađarska	Životno	-27,5%	-18,0%	-17,6%	24,8%
	Neživotno	-0,8%	-5,8%	-2,9%	-5,5%
Italija	Životno	15,4%	38,8%	72,4%	73,5%
	Neživotno	-3,1%	-1,7%	-1,7%	-1,3%
Poljska	Životno	2,3%	-43,1%	-22,4%	-15,5%
	Neživotno	2,5%	3,2%	6,9%	15,1%
Slovenija	Životno	-3,1%	-1,9%	-8,3%	2,5%
	Neživotno	4,8%	5,7%	3,6%	4,2%
Hrvatska	Životno	-0,9%	-5,9%	-2,7%	0,1%
	Neživotno	1,9%	-2,8%	-4,5%	-7,8%

Izvor: CEA

Stope rasta/pada premijskog prihoda u izabranim zemljama CEA-e u 2009. godini na tromjesečnoj razini pokazuju znakove oporavka, pa se stopa rasta životnog osiguranja povećala ili stopa pada smanjila u gotovo svim prikazanim zemljama. Neživotno osiguranje nije bilo toliko pogođeno krizom kao životno osiguranje pa su njegove stope rasta u pravilu pozitivne bez očitih i jedinstvenih trendova za sve prikazane zemlje. Premija investicijskog životnog osiguranja u svim je zemljama zabilježila pozitivan trend i pozitivnu stopu rasta ili smanjenja stope pada, osim u Austriji, a za Njemačku i Češku nema raspoloživih podataka. U Italiji stopa rasta premije investicijskog životnog osiguranja u III. tromjesečju 2009. u odnosu na isto razdoblje 2008. iznosila je čak 146,2%.

Grafikon 10: Struktura premije po vrstama osiguranja u zemljama CEA, 2008.

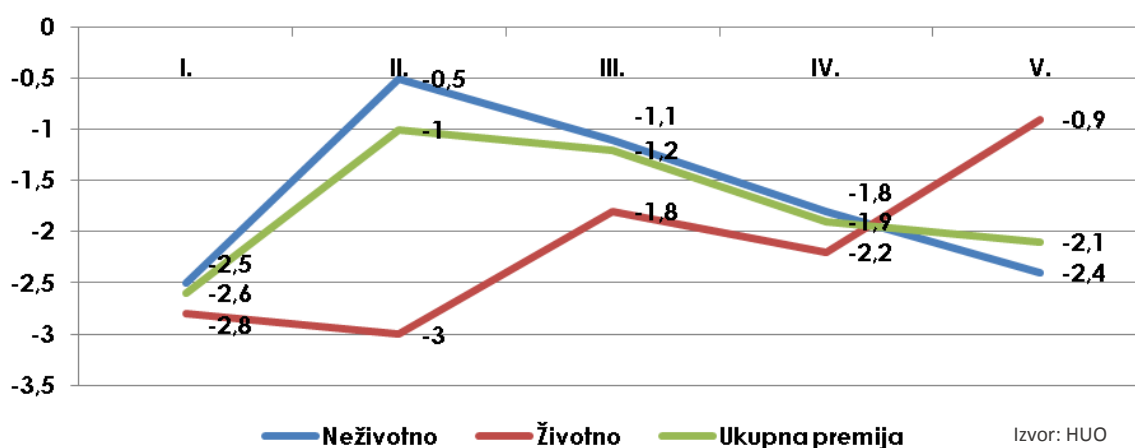
Izvor: CEA, European Insurance in Figures, listopad 2009.

U strukturi premijskog prihoda u zemljama CEA-e životno osiguranje ima dominantan udjel od 61% ukupne premije osiguranja u 2008. godini, osiguranje motornih vozila čini 12%, nezgoda i zdravstveno osiguranje također 12%, osiguranja imovine čine 8%, a ostala osiguranja imaju manji pojedinačni udjel od 5%.

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

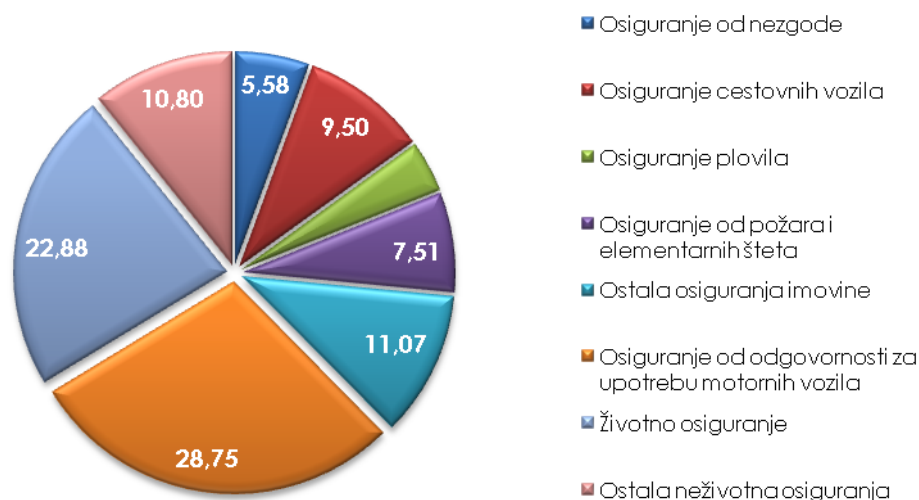
U 2010. godini u Republici Hrvatskoj nastavile su se negativne stope rasta premije osiguranja, koje su u svibnju iznosile -2,4% kod neživotnog osiguranja, a kod životnog osiguranja pad je smanjen na -0,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Grafikon 11: Kretanje premije osiguranja u 2010. po mjesecima, u %

Strukturu premijskog prihoda osiguravajućih društava u Republici Hrvatskoj u svibnju 2010. godine karakterizira dominantan udjel obveznog osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila koje čini 28,8% ukupne premije, životna osiguranja su na drugom mjestu s 22,9%, ostala osiguranja imovine imaju udjel od 11,1%, osiguranje cestovnih vozila 9,5%, osiguranje od požara i elementarnih šteta 7,5%, osiguranje od nezgode 5,6% i ostala osiguranja oko 10% udjela.

Grafikon 12: Struktura premije osiguranja po vrstama, svibanj 2010, u %

Izvor: HUO

Statistički podaci Hrvatskog ureda za osiguranje za svibanj 2010. godine

Zaračunata bruto premija
u prvih pet mjeseci 2010.
godine iznosi
4,201 milijardu kuna

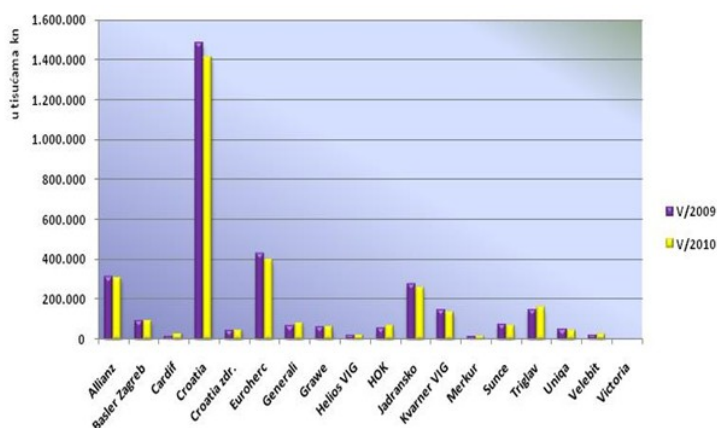
Neživotna osiguranja

Prema kumulativnim podacima za prvih pet mjeseci 2010. godine, 25 društava za osiguranje, zaračunala su bruto premiju od 4,201 milijardu kuna, što je 2,1 posto manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U skupini **neživotnih osiguranja** zaračunata je bruto premija u iznosu od 3,239 milijardi kuna ili 2,4 posto manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, te čini 77,11 posto ukupne premije (dok je u istom razdoblju prošle godine činila 77,38 posto ukupno zaračunate premije).

Kod obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti zaračunata je bruto premija od 1.208 milijuna kuna, što je 1 posto manje u odnosu na prethodno razdoblje. U promatranom razdoblju je zabilježen i pad u broju ugovorenih osiguranja za 3.028 ili 0,4 posto manje, što je, zajedno s padom zaračunate premije AO, rezultiralo smanjenjem prosječne premije s 1.474,17 kuna na 1.465,38 kuna.

Premija neživotnih
osiguranja po
osiguravajućim
društvima za
V/2009 i V/2010

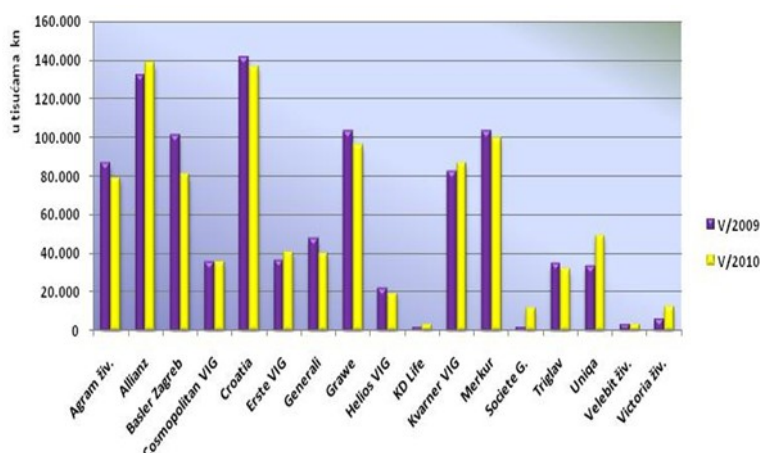
Životna osiguranja

Rast premije u skupini neživotnih osiguranja u svibnju 2010. u odnosu na svibanj 2009. zabilježilo je: osiguranje jamstava 45,8 posto, osiguranje tračnih vozila 35,1 posto, osiguranje kredita 29 posto, osiguranje zračnih letjelica 13,9 posto te osiguranje polovila s rastom 2,6 posto. Sva ostala neživotna osiguranja zabilježila su pad u rasponu od -28,9 posto kod osiguranja troškova pravne zaštite do -0,4 posto kod zdravstvenog osiguranja i osiguranja od požara i elementarnih nepogoda.

Skupina **životnih osiguranja** bilježi pad od 0,9 posto sa zaračunatom bruto premijom od 962 milijuna kuna te u ukupnoj premiji sudjeluje s 22,89 posto (dok je u prvih pet mjeseci 2009. godine činila 22,62 ukupne zaračunate premije).

Prema strukturi, najveći udio ima klasično životno osiguranje s padom premije za 0,5 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine te iznosi 830 milijuna kuna. Dodatna osiguranja uz životno osiguranje jedina su u skupini životnih osiguranja zabilježila rast od 0,5 posto i iznosila 65 milijuna kuna. Rentno osiguranje sa zaračunatom premijom od tek 3,150 milijuna kuna zabilježilo je pad od 1,2 posto, a osiguranja za slučaj vjenčanja ili rođenja sa zaračunatom premijom od 3,510 milijuna kuna i pad od 9,8 posto. Životna ili rentna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik sa zaračunatom premijom od 59,407 milijuna kuna 7 posto su manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Premija životnih osiguranja po osiguravajućim društvima za V/2009 i V/2010

Neke iznimke od načela *lex loci delicti commissi* prema Haškoj konvenciji o prometnim nezgodama iz 1971. godine

doc. dr. sc. Davor Babić*

Pravo mjerodavno za odgovornost za štetu zbog prometne nezgode u Republici Hrvatskoj se određuje primjenom Haške konvencije o mjerodavnom pravu za prometne nezgode na cestama iz 1971. (Nar. nov. MU br. 4/1994, Sl. list SFRJ br. 26/1976). Konvencija se primjenjuje neovisno o uzajamnosti, tj. bez obzira jesu li države s kojima je povezana šteta za koju se određuje mjerodavno pravo ugovornice te konvencije (čl. 11).

Kako prema Ustavu Republike Hrvatske (čl. 140.) međunarodni ugovori imaju prednost pred zakonom, kolizijske norme Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (Nar. nov. br. 53/91) o pravu mjerodavnom za izvanugovornu odgovornost za štetu (čl. 28. ZRSZ), ne primjenjuju se na prometne nezgode (čl. 3. ZRSZ).

Temeljno pravilo Konvencije jest da je za štetu zbog prometne nezgode mjerodavno unutarnje pravo države na teritoriju koje se dogodila prometna nezgoda (čl. 3). Tim pravilom kodificirano je tradicionalno kolizijskopravno načelo o mjerodavnosti *lex loci delicti commissi*.

U člancima 4.-6. Konvencija propisuje iznimke tom općem pravilu u slučajevima kada je neko drugo pravo bliže povezano sa štetnim događajem.

Prema članku 4. stavak (a) druga alineja, ako je samo jedno vozilo sudjelovalo u nezgodi i ako je registrirano u državi različitoj od one na čijem području se dogodila nezgoda, unutarnje pravo države registracije toga vozila primjenjuje se na odgovornost prema žrtvi koja je bila putnik, ako se njezino uobičajeno boravište nalazi u nekoj drugoj državi osim one na teritoriju koje se dogodila nesreća.

U hrvatskoj sudskoj praksi postavilo se pitanje primjenjuje li se ta iznimka i na odgovornost prema posredno oštećenim osobama, kao što su srodnici neposredno oštećene osobe koja je poginula u prometnoj nezgodi.

Iz sistematskog (sustavnog), svrhovitog (teleološkog) i historijskog tumačenja Konvencije, proizlazi zaključak da se ova iznimka primjenjuje se i u tim slučajevima te da je mjerodavno pravo države registracije vozila, a ne pravo države u kojoj se prometna nezgoda dogodila.

Sistematsko tumačenje međunarodnih ugovora podrazumijeva određivanje značenje izraza iz ugovora u njihovu kontekstu (čl. 31. st. 2. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora iz 1969.);

* Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Referat održan na 18. Savjetovanju Hrvatskog ureda za osiguranje o obradi i likvidaciji automobilskih šteta, Opatija, 13. i 14. svibnja 2010.

Nar. nov. MU br. 12/93, 16/93, 9/98 – dalje: „Bečka konvencija“). Kontekst neke odredbe pritom znači prije svega cjeloviti tekst međunarodnog ugovora, uključujući njegovu preambulu i priloge. Tijelo primjene ne može doslovno primijeniti jednu odredbu međunarodnog ugovora bez uvažavanja drugih.

Slijedom navedenog, pri tumačenju dosega iznimke iz čl. 4. st. (a) druga alineja Konvencije valja uzeti u obzir cjelokupni tekst Konvencije, a osobito odredbu članka 8. koji uređuje polje primjene prava koje je prema Konvenciji mjerodavno za štetu. Prema točki 6. toga članka, pravo mjerodavno prema konvenciji određuje koje osobe „imaju pravo na naknadu štete koju su osobno pretrpjele.“ Iz ove odredbe jasno slijedi da se tek prema materijalnom pravu koje je mjerodavno prema odredbama Konvencije – što uključuje i odredbu čl. 4. st. (a) druga alineja – treba odrediti koje osobe imaju pravo samostalno ostvarivati zahtjev za naknadu štete. Službeni prijevod konvencije koji je objavljen u Službenom listu SFRJ (MU br. 26/1976) doslovno odgovara francuskoj verziji Konvencije („*les personnes ayant droit à réparation du dommage qu'elles ont personnellement subi*“). Iz engleske verzije Konvencije, koja je jednako vjerodostojna, još je jasnije da se odredba čl. 4. st. (a) druga alineja primjenjuje i onda kada neka druga osoba, kao posredno oštećena, podnosi tužbu u vlastito ime. Prema toj verziji, pravo mjerodavno prema Konvenciji određuje „koje su osobe pretrpjele štetu i tko može zahtijevati naknadu štete u svoje ime“ („*the persons who have suffered damage and who may claim damages in their own right*“).

Iz svega navedenog nedvojbeno proizlazi da se kolizijske norme Konvencije, uključujući i sve odredbe čl. 4., primjenjuju i u ovim slučajevima.

Metoda *teleološkog tumačenja* međunarodnih ugovora izrijeком je prihvaćena odredbom čl. 31. st. 1. Bečke konvencije koja propisuje da se međunarodni ugovori tumače u svjetlu njihovog predmeta i svrhe. Svrha odredbe čl. 4. jest „omogućiti rješenje za poteškoće koje se pojavljuju u primjeni lokalnog prava u slučaju kada su sve stranke nezgode povezane s državom različitom od one u kojoj se nezgoda dogodila“.¹ Ta svrha ne bi bila ostvarena ako se iznimka iz čl. 4.(a) druga alineja ne primjenjuje onda kada tužbu podnose srodnici neposredno oštećene osobe koja je imala redovno boravište u državi različitoj od one u kojoj se nezgoda dogodila. U takvim slučajevima, veza s državom mjesta gdje se prometna nezgoda dogodila je jednako slaba, ako ne i slabija, nego u slučajevima kada neposredno oštećena osoba koja je nezgodu preživjela sama ostvaruje odštetni zahtjev. Svrha čl. 4. Konvencije, a to je primjena prava koje je s odštetnim zahtjevom bliže povezano od prava države gdje se nezgoda dogodila, može se ostvariti samo ako se pravo registracije temeljem čl. 4. primijeni i na zahtjev posredno oštećenih osoba.

Tumačenje po kojemu se iznimka iz čl. 4.(a) druga alineja primjenjuje samo na zahtjeve neposredno oštećenih osoba dovelo bi do nesvrshodnih i nelogičnih rezultata. Npr. ako zahtjeve za naknadu štete ističu i neposredno oštećena osoba i njezini srodnici, za te zahtjeve bi bilo mjerodavno različito pravo. U slučajevima u kojima je u istom vozilu u istom mjestu nastradalo više osoba s redovnim boravištem u istoj državi, a samo neke od njih su izgubile život, mjerodavno pravo različito bi se određivalo za preživjele i poginule putnike, premda okolnost je li putnik preživio nezgodu ne bi smjela utjecati na određivanje mjerodavnog prava.

¹ Ekspanatorno izvješće Stalnog ureda Haške konferencije (izvjestitelj: Eric Essén), www.hcch.net, komentar uz čl. 4., odlomak 5: „...en remédiant à l'inconvénient de la compétence de la loi locale lorsque toutes les parties à un accident se rattachent à un pays autre que celui sur le territoire duquel l'accident est survenu“. Engl. prijevod Stalnog ureda Haške konferencije: „...providing a solution to the disadvantages encountered in applying the local law when all parties in an accident are connected with a country other than that in which the accident occurred.“

Ako bi neposredno oštećena osoba koja je pokrenula radi naknade štete umrla tijekom parnice, nakon njezine smrti više ne bi bilo mjerodavno pravo registracije vozila već *lex loci*, što svakako ne bi bilo svrsishodno.

Osobito bi takvo tumačenje bilo neprimjereno u slučajevima u kojima neposredno i posredno oštećena osoba imaju redovno boravište u istoj državi. U tim slučajevima, posebno je opravdano primijeniti pravo koje im je zajedničko.

Metodu *historijskog tumačenja* međunarodnih ugovora treba primijeniti kao dopunsku ako je značenje ugovora dvosmisleno ili nejasno ili ako dovodi do ishoda koji je očito besmislen ili nerazuman (čl. 32. Bečke konvencije). Ako bi ta metoda bila primijenjena na tekst čl. 4(a)(2) Haške konvencije, ona nedvojbeno govori u prilog tumačenju da se iznimka propisana tom odredbom primjenjuje i na zahtjeve nasljednika neposredno oštećenih osoba.

Zakonodavna povijest konvencije izražena je prije svega u Eksplanatornom izvještaju koji je sastavio izvjestitelj Haške konferencije za tu konvenciju, g. Eric Essén.² U tom izvještaju izričito se navodi da se sve posredno oštećene osobe u pogledu određivanja mjerodavnog prava u potpunosti izjednačuju s neposrednim oštećenikom:

„To pravilo se ne odnosi samo na oštećenike koji se nalaze na mjestu nezgode u vrijeme kada se ona dogodila, tj. na 'neposredne oštećenike'. Druge osobe koje imaju pravo na naknadu štete koju su pretrpjele posredno zbog povrede nanesene neposrednom oštećeniku, npr. temeljem pravila o naknadi nematerijalne štete ili štete nastale zbog smrti ili nesposobnosti za rad druge osobe, u potpunosti su izjednačene u pogledu određivanja mjerodavnog prava s neposrednim oštećenikom. Njihovi zahtjevi podvrgnuti su pravu koje je mjerodavno ili bi bilo mjerodavno za odgovornost prema neposredno oštećenoj osobi. Ipak, iz teksta konvencije jasno je da se redovno boravište posrednog oštećenika treba uzeti u obzir ako je bio prisutan na mjestu nezgode. Pravo koje je mjerodavno prema redovnom boravištu neposrednog oštećenika uređuje, prema čl. 8. t. 6., koje osobe imaju pravo na naknadu štete.“³

Ovo tumačenje ponovljeno je i u dijelu izvještaja koji se odnosi na čl. 8.⁴

Essénov izvještaj vjerno odražava pripreme materijale temeljem kojih su vođeni pregovori o konvenciji. Već je prvi nacrt konvencije, koji je dana 4. svibnja 1968. usvojila Posebna komisija (*Commission spéciale*) za tu konvenciju, slijedio shvaćanje da se iznimke od *lex loci delicti commissi* primjenjuju bez obzira da li zahtjev ističe neposredno ili posredno oštećena osoba.

² www.hcch.net

³ Eksplanatorno izvješće, op. cit., tekst uz čl. 4., odlomak 9.3. U francuskom izvorniku: „La rU francuskom izvorniku: „*La règle ne vise que les victimes qui se trouvaient sur les lieux de l'accident au moment où celui-ci est survenu à savoir 'les victimes directes'. Les autres personnes ayant droit à réparation du dommage qu'elles peuvent avoir subi 'par ricochet' à la suite du préjudice qui a frappé la victime directe, par exemple en vertu des règles sur la réparation du tort moral ou udu préjudice résultant du décès ou de l'incapacité de travail d'une autre personne, sont entièrement assimilées, du point de vue de la détermination de la loi applicable, à la victime directe. Leurs prétentions sont donc soumises à la loi qui régit la responsabilité envers la victime directe ou qui l'aurait régi. Toutefois, il ressort du texte que la résidence habituelle d'une victime par ricochet doit être pris en considération si elle est présente sur les lieux de l'accident. La loi déclarée applicable sur la base de la résidence habituelle d'une victime directe détermine, en vertu de l'article 8 No 6, les autres personnes ayant droit à réparation du dommage.*“

⁴ Tekst uz čl. 8. Točka 9.

Odredba čl. 3. toga nacrt propisivala je primjenu prava zajedničkog redovnog boravišta stranaka.⁵ Prema toj odredbi, mjerodavno pravo određuje se prema redovnom boravištu neposredno oštećene osobe, a ne i posrednih oštećenika.⁶ Kao i prema konačnom tekstu konvencije, u odredbi kojom je određeno polje primjene mjerodavnog prava (čl. 6. Nacrta) bilo je propisano da to pravo određuje krug osoba koje imaju pravo na naknadu štete. U izvještaju Posebne komisije sastavljenom uz Nacrt izrijekom se navodi da se iznimka iz čl. 3. primjenjuje i na zahtjeve posredno oštećenih osoba.⁷ Kako odredba čl. 6. Nacrta doslovno odgovara čl. 8. konačnog teksta Konvencije, izvještaj koji je bio priložen kao materijal za pregovore predstavlja dodatnu potvrdu da se čl. 4. stavak a) primjenjuje i na zahtjeve posredno oštećenih osoba.

Pored navedenih interpretativnih metoda, kod tumačenja konvencije treba, u interesu njezine ujednačene primjene, uzeti u obzir i sudsku praksu drugih država ugovornica. Prema dostupnim izvorima sudske prakse o Haškoj konvenciji iz 1971., sudovi država ugovornica primjenjuju čl. 4 st. a) te konvencije i onda kada tužbu za naknadu štete podnose nasljednici osobe koja je u prometnoj nezgodi izgubila život. Na ovaj zaključak upućuje praksa objavljena u zbirkama „*Les nouvelles conventions de la Haye – leur application par les juges nationaux*” (“Nove Haške konvencije – njihova primjena pred državnim sudovima”).⁸

U odlukama objavljenima u tim zbirkama mjerodavnost prava države registracije vozila u ovakvim slučajevima najčešće nije ni bila osporavana.

Npr. u odluci od 7. veljače 1970., Žalbeni sud Pariza (*Cour d'appel de Paris*) utvrdio je da u tužbi nasljednika francuskog rezidenta koji je izgubio život u prometnoj nezgodi u Španjolskoj u kojoj je sudjelovalo samo jedno vozilo registrirano u Francuskoj, prema Konvenciji treba primijeniti francusko pravo.⁹

Građanski sud u Anversu (Belgija) dana 4. studenoga 1976. odlučio je da je prema čl. 4. (a) 2. Konvencije mjerodavno belgijsko pravo u slučaju u kojemu su u prometnoj nezgodi koja se dogodila u Njemačkoj, u belgijskom vozilu tri belgijska putnika poginula, a jedan bio ozlijeđen. Sud nije razlikovao određivanje mjerodavnog prava u pogledu poginulih i preživjelih putnika.¹⁰

Francuski Kasacijski (vrhovni) sud odlučio je 21. ožujka 1979. da je prema Konvenciji mjerodavno francusko pravo u slučaju u kojemu su dva maloljetnika s redovnim boravištem u Francuskoj izgubila život u prometnoj nezgodi koja se dogodila u Španjolskoj u vozilu koje je registrirano i osigurano u Francuskoj.¹¹

⁵ *Avant-projet de Convention sur la loi applicable en matière d'accidents de la circulation routière* (Nacrt Konvencije o pravu mjerodavnom za prometne nezgode na cestama), *Conférence de La Haye de droit international privé, Actes et documents de la Onzième session, Tome III – Accidents de la circulation routière* (Stalni ured Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, Den Haag (1970)), str. 62-63.

⁶ Izvještaj uz prvi nacrt, tekst uz čl. 3., točka 3.7., str. 72.

⁷ *Ibid.*, tekst uz čl. 6., točka 2.4. str. 77.

⁸ *Les nouvelles conventions de la Haye – leur application par les juges nationaux*, ur. Mathilde Sumampouw, (Leiden, 1976, 1980, 1984).

⁹ *Ibid.*, (Leiden, 1976.), str. 293. Žalbeni sud utvrdio je da se francusko pravo ipak ne primjenjuje jer konvencija još nije bila stupila na snagu, a u nezgodi nije sudjelovalo samo jedno vozilo.

¹⁰ *Ibid.*, (1980), str. 175

¹¹ *Ibid.*, str. 176. Sud ipak nije primijenio konvenciju jer se prometna nezgoda dogodila prije njezinog stupanja na snagu.

Isti sud je u odluci od 12. svibnja 1981. utvrdio da bi u slučaju u kojemu je u Belgiji kao pješak nasrtao Francuz od vozila registriranog u Francuskoj prema Konvenciji bilo mjerodavno francusko pravo (čl. 4. st. a), treća alineja).¹²

U predmetu o kojemu je odlučivao Građanski sud u Hasseltu (Belgija), dana 21. ožujka 1983. u prometnoj nezgodi u Bugarskoj u kojoj je sudjelovalo vozilo registrirano u Belgiji poginuo je belgijski putnik. Njegovi nasljednici zatražili su naknadu štete prema belgijskom pravu. Tuženik je zagovarao tumačenje po kojemu prema čl. 3. i 4. Konvencije treba razlikovati zahtjev za naknadu štete *ex haerede* – tj. od strane nasljednika – od zahtjeva istaknutog u vlastito ime. Sud je ovu argumentaciju odbio i utvrdio da je prema čl. 4. mjerodavno belgijsko pravo. U tom pogledu, sud je izrijeком uputio na odredbu čl. 8. koja uređuje polje primjene mjerodavnog prava prema Konvenciji. Ovu odluku je 5. veljače 1985. potvrdio Žalbeni sud Anversa.¹³

Samo u posljednjem predmetu bila je iznesena teza da se u slučajevima kada tužbu podnose nasljednici primjenjuje pravo mjesta prometne nezgode, ali je tu tezu sud izrijeком odbio. U svim drugim citiranim slučajevima, tumačenje prema kojemu se čl. 4. st. a) primjenjuje i onda kada tužbu podnose nasljednici uopće nije bilo osporeno.

Iz svega navedenog slijedi da bi, primjenjujući Hašku konvenciju iz 1971. u slučajevima kada se prometna nezgoda u kojoj je sudjelovalo samo jedno vozilo dogodila u državi različitoj od države registracije vozila, a neposredno oštećena osoba koja je smrtno stradala i njezini srodnici koji postavljaju zahtjev za naknadu štete imaju redovno boravište u drugoj državi, hrvatska sudska praksa trebala zauzeti stav da je za odgovornost za štetu zbog prometne nezgode mjerodavno pravo države redovnog boravišta neposredno oštećene osobe.

¹² *Ibid.*, (1984), str. 152. Sud nije primijenio konvenciju jer se nezgoda dogodila prije no što je konvencija stupila na snagu.

¹³ *Ibid.*, (1994), str. 142.

Vijesti iz EU, CEA, CoB

Mirovinsko osiguranje i mirovinski fondovi

Problematika mirovinskog sustava i štednje za starost visoko je pozicionirana na listi prioriteta Europske komisije i njenog predsjednika Barrosa. Europska komisija planira krajem lipnja 2010. izdati „**GREEN PAPER towards adequate, sustainable and safe European pension systems**“ kao sveobuhvatan dokument koji bi trebao potaknuti raspravu i nove prijedloge oko rješavanja ovog iznimno bitnog problema/izazova, što bi nastavno rezultiralo konkretnim planom i prijedlogom zakonodavnih i regulatornih izmjena na razini Europske unije.

Nacrt ovog dokumenta Europske komisije naglašava sljedeće ključne izazove, pitanja i područja unapređenja europskog mirovinskog sustava:

- Utjecaj demografskih promjena i financijske krize
- Prioriteti modernizacije mirovinskog sustav u EU
 - Ispunjenje cilja dostatnih i održivih mirovina
 - Postizanje usklađenosti između radnog vijeka i mirovine
 - Unapređenje mobilnosti radne snage i prenošenja mirovina unutar EU
 - Povećanje sigurnosti i veće transparentnosti mirovinskih sustava
- Poboljšanje statistike i monitoringa mirovinskog sustava
- Unapređenje sustava upravljanja europskom mirovinskom strategijom i mirovinskim sustavom.

Kroz dokument se stalno provlači i naglašava važnost dostatnih, sigurnih i održivih mirovina i mirovinskih primanja. U postizanju ovog cilja nužno je uskladiti dobnu granicu odlaska u mirovinu, vrijeme provedeno u radnom odnosu, ostvariti veću raznovrsnost mirovinskih primanja tj. isplate mirovina sa više osnova pogotovo u dijelu kapitalizirane mirovinske štednje.

Sustav kapitalizirane mirovinske štednje, štednje u mirovinskim fondovima i ostalim oblicima štednje za starost trebaju osigurati višu razinu sigurnosti, posebno u budućem eventualnom kriznom okruženju. Kako bi se to ostvarilo, u dokumentu se predviđa značajniji razvoj mirovinskih štednih proizvoda sa garancijom i razvoj hibridnih mirovinskih fondova sa garancijom minimalnog zajamčenog prinosa.

Promjene se očekuju i u dijelu strožeg definiranja mirovinske štednje u ostalim financijskim institucijama i usvajanja ključnih karakteristike različitih raznorodnih mirovinskih štednih proizvo-

Veliki izazov je i unapređenje regulatornih odredbi solventnosti i adekvatnosti kapitala mirovinskih fondova, a sam nacrt dokumenta Europske komisije ističe nužnost usklađivanja i razvoja regulative mirovinskih fondova na pretpostavkama direktive o Solvency II koja će važiti za osiguravajuća društva.

U dokumentu se izražava oprez oko poreznih poticaja mirovinske štednje i mirovinskih proizvoda budući su javne financije europskih zemalja iznimno opterećene visinom javnog duga, a porezne olakšice i poticaji bi imali veliki utjecaj na buduća proračunska davanja ili oslobođenja.

Briefing Note

Europsko udruženje osiguratelja i reosiguratelja izdalo je u travnju 2010. godine kratku publikaciju o ulozi osiguravajućih društava u mirovinskom sustavu pod naslovom „Pensions“ kojom se zalaže za prepoznavanje doprinosa i značaja osiguravajućih društava u mirovinskom sustavu i mirovinskoj štednji.

Pensions
April 2010

U publikaciji „Pensions“ CEA ističe ulogu osiguravajućih društava u mirovinskoj debati te ključna pitanja o kojima bi donosioci odluka i zakonodavac trebao voditi računa.

Publikacija ukazuje na **značaj i doprinos osiguravajućih društava mirovinskom sustavu**: u smanjenju tereta demografskih promjena kroz štednju za starost u obliku životnog osiguranja, osiguravajuća društva posjeduju i ekspertizu u pružanju dugoročnih štednih proizvoda, pored štedne komponente osiguranje osigurava i rizik smrti,

nezgode, teško bolesnih stanja, nesposobnosti za rad i sl., životno osiguranje je fleksibilniji i mobilniji proizvod.

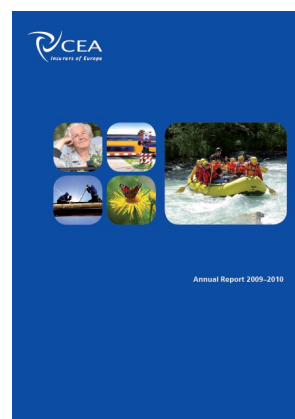
Kao **ključna pitanja** i područja za donositelje odluka i zakonodavca naglašava problem sigurnosti mirovina i nužnost unapređenja regulatornih odredbi solventnosti mirovinskih fondova, rješenje problema dijela mirovine iz sustava „generacijske solidarnosti“, jačanje nacionalnih distribucijskih kanala mirovinskih proizvoda, diverzifikacije rizika kroz različite mirovinske proizvode, poticanje mirovinske štednje kroz porezne olakšice i oslobođenja te nužnost financijske edukacije stanovništva o potrebitosti štednje za starost.

Navedeni stavovi i buduće promjene u mirovinskom sustavu u EU u cijelosti su aktualni i u trenutnim i očekivanim izmjenama mirovinskog sustava u **Republici Hrvatskoj**. Stoga je nužno iskoristiti europske primjere i nova rješenja kako bi se prilagodio i unaprijedio mirovinski sustav u RH s ciljem njegove više sigurnosti, dostatnosti i održivosti. U svim zemljama EU osiguravajuća društva u ovom dijelu imaju jednu od ključnih uloga, pa vođeni iskustvima EU, kojoj RH pristupa, ne nalaze se argumenti da tako ne bude i u Republici Hrvatskoj.

Godišnje izvješće CEA

Početkom lipnja 2010. Europsko udruženje osiguratelja i reosiguratelja CEA izdalo je Godišnje izvješće za 2009. – 2010.

U samom uvodniku predsjednik CEA-e Tommy Persson i generalna direktorica CEA-e Michaela Koller ukazuju na dinamičnost trenutnog financijskog okruženja te na aktualizaciju problematike javnog duga zemalja članica Europske unije. Za otklanjanje nagomilanih dugova predviđen je „paket spasa“ u visini 750 mlrd. Eura novog duga s ciljem vraćanja povjerenja ulagača i očuvanja stabilnosti financijskog tržišta. Ovo ponovno intenziviranje kriznog financijskog i ekonomskog okruženja potvrđuje da će se za postizanje novog razdoblja stabilnosti i gospodarskog rasta ipak trebati provesti neke ozbiljnije reforme i promjene. U ovakvom nesigurnom financijskom i ekonomskom okruženju snažna i stabilna europska industrija osiguranja nameće se kao nužnost.

Godišnje izvješće CEA-e daje pregled ključnih područja rada udruženja u proteklom razdoblju i neke buduće smjernice, od kojih su važnije:

- Solvency II, proces usvajanja novog regulatornog okvira osiguravajućih i reosiguravajućih društava u EU;
- nužnosti isticanja razlika poslovanja osiguravajućih društava i banaka, budući se odredbe bankovne regulacije preslikavaju na osiguravajuća društva bez pravog uvažavanja posebnosti poslovanja osiguratelja;
- nove odredbe nadzora i supervizije financijskog sustava u EU, o čemu je bilo pisano u Biltenu 1, ožujak 2010., a odnosi se na osnivanje Europskog sustava financijskih supervizora (European System of Financial Supervisors – ESFS) koji će se sastojati od svih nacionalnih supervizora i tri nove Europske agencije za nadzor pojedinih dijelova financijskog sektora;
- nužnost regulatornog usklađivanja i osiguranja jednakih uvjeta poslovanja svih usporedivih i konkurentnih financijskih institucija i financijskih proizvoda, posebno u dijelu ujednačavanja odredbi o solventnosti i adekvatnosti mirovinskih fondova i životnog osiguranja;
 - međunarodna pitanja u dijelu međunarodnih računovodstvenih standarda, regulatornih i poreznih pitanja;
 - informiranja i zaštite potrošača;
 - osiguranja od odgovornosti i osiguranja motornih vozila;
 - Uredba o skupnom izuzeću - Block Exemption Regulation;
- te klimatskih promjena, antidiskriminacije, socijalnog dijaloga i sl.

Publikacije su dostupne na www.cea.eu

Solvency II

Europska komisija izdala je u travnju 2010. prijedlog tehničkih specifikacija **pete kvantitativne studije utjecaja** (eng. **fifth Quantitative Impact Study – QIS 5**) i poziv na dostavu prijedloga/savjeta kako bi CEIOPS mogao provesti studiju između kolovoza i studenog 2010., a konačne rezultate objaviti u travnju 2011.

Prijedlog tehničkih specifikacija **pete kvantitativne studije utjecaja** utemeljen je na prijedlogu tehničkih mjera implementacije direktive o Solvency II koji predstavlja drugu razinu implementacije, a koje je CEIOPS predao Europskoj komisiji u ožujku 2010.

Pozvane zainteresirane strane (eng. stakeholders), među kojima je i CEA, mogle su svoje komentare i prijedloge na prijedlog tehničkih specifikacija pete kvantitativne studije utjecaja dostaviti do 20. svibnja, a Europska komisija će nakon revidiranja, 1. srpnja 2010. izdati konačne tehničke specifikacije provođenja pete kvantitativne studije utjecaja koju će CEIOPS provesti u predviđenom razdoblju.

Ciljevi pete kvantitativne studije utjecaja (QIS 5) su:

- preispitati utjecaj tehničkih mjera implementacije direktive o Solvency II na bilančne pozicije, potrebnu razinu kapitala i solventnost te usporediti sa sadašnjim odredbama o solventnosti - Solvency I;
- informirati i pripremiti osiguravajuća i reosiguravajuća društva te supervizore na uvođenje Solvency II te ih potaknuti na poboljšanja uočenih nedostataka u vlastitom poslovanju kroz provođenje QIS 5;
- provjeriti usklađenost usvojene direktive o Solvency II (prva razina implementacije) i tehničkim mjerama implementacije (druga razina implementacije);
- započeti i ostvariti stalnu suradnju osiguravajućih društava i supervizora u pripremi i implementaciji novog regulatornog okvira.

Sudjelovanje u QIS 5

U idealnim uvjetima sva osiguravajuća društva čije će poslovanje biti regulirano direktivom o Solvency II bi sudjelovala u provođenju QIS 5, ipak Europska komisija očekuje da će najmanje 60% europskih osiguratelja i reosiguratelja sudjelovati u QIS 5. Vrlo je važno da se poveća sudjelovanje malih i srednjih osiguratelja kojima će implementacija Solvency II predstavljati najveći izazov. Dodatnu pomoć u provedbi QIS 5 osigurati će nacionalni regulatori i supervizori u zemljama članicama EU uz podršku CEIOPS-a.

Dodatne informacije mogu se pronaći na stranicama:

- CEIOPS - www.ceiops.org
- Europske komisije - http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/solvency/index_en.htm#consultation
- CEA - www.cea.eu

Sastanak srednjeeuropske grupe nacionalnih Ureda zelene karte

- 20. i 21. svibnja 2010. u Minsku

COUNCIL OF BUREAUX
CONSEIL DES BUREAUX

Hrvatski ured za osiguranje kao nacionalni Ured zelene karte zastupa interese Republike Hrvatske u Sustavu zelene karte također i sudjelovanjem u radu grupe srednjeeuropskih Ureda. Regionalne grupe osnovane su pri Savjetu ureda po uzoru na nordijske zemlje i zemlje Beneluxa, kako bi se kroz rad grupa promicali zajednički interesi pojedinačno gledajući malih tržišta i njihovim zajedničkim nastupom u tijelima Savjeta ureda postigla snažnija uloga u Sustavu zelene karte. Srednjeeuropskoj grupi Ureda uz Hrvatski ured za osiguranje pripadaju i nacionalni Uredi Austrije, Bjelorusije, Češke, Mađarske, Slovačke, Slovenije, Švicarske i Ukrajine. Grupa srednjeeuropskih Ureda sastaje se dva puta godišnje kako bi se temeljem izvješća imenovanih predstavnika Grupe u radnim tijelima Savjeta ureda razmotrila pitanja od zajedničkog interesa te usuglasili stavovi.

Ovogodišnji proljetni sastanak srednjeeuropske grupe Ureda održan je 20. i 21. svibnja u Minsku. Na proljetnim sastancima predstavnici srednjeeuropskih Ureda razmatraju pitanja na dnevnom redu godišnje Opće skupštine Savjeta ureda koja se održava krajem svibnja te usuglašavaju stavove Grupe u interesu svih njenih članova za zajednički nastup na Općoj skupštini. Domaćin, bjeloruski Ured zelene karte, upoznao je predstavnike ostalih članica grupe s tržištem osiguranja u Bjelorusiji te novim zakonskim odredbama koje reguliraju osiguranje od automobilske odgovornosti.

Proljetnom sastanku u Minsku prisustvovao je i bivši predsjednik Savjeta ureda, g. Ulf Blomgren, koji je istaknuo Grupu srednjeeuropskih ureda kao najaktivniju u Sustavu zelene karte osiguranja.

44. sjednica Opće skupštine Savjeta ureda – Council of Bureaux

Ovogodišnja 44. skupština Savjeta ureda održana je 27. i 28. svibnja 2010. godine u Stockholmu. Na Općoj skupštini donesene su odluke potrebne za uredno funkcioniranje Sustava zelene karte sukladno preporukama Upravnog odbora Savjeta ureda pripremljenih temeljem prijedloga stalnih radnih odbora Savjeta ureda. Jedna od važnijih ovogodišnjih odluka odnosi se na skraćanje tromjesečnog roka za potvrdu uobičajenog stacioniranja odnosno potvrdu valjanosti zelene karte na 6 tjedana.

Delegati 45 članica Sustava zelene karte izabrali su na 44. Općoj skupštini i novog predsjednika Savjeta ureda koji će tu organizaciju voditi narednih 5 godina. Poljak Mariusz Wichtowski, predsjednik poljskog nacionalnog Ureda zelene karte od rujna 2000. godine te predsjednik Upravnog odbora Savjeta ureda, prvi je predsjednik Savjeta ureda koji dolazi s područja srednje i istočne Europe, a njegov izbor predstavlja i velik uspjeh srednjeeuropske Grupe nacionalnih Ureda kojoj pripada i Hrvatski ured za osiguranje.

Skupštini su kao posebni gosti nazočili i predstavnici UNECE i Europske komisije, koji su delegate informirali o aktualnim pitanjima važnim za djelatnost osiguranja, s posebnim osvrtom na EU agendu u pogledu osiguranja motornih vozila. Predstavnici domaćina i CEA delegate su upoznali sa svojim aktivnostima i aktualnim kretanjima na švedskom i europskom tržištu osiguranja motornih vozila.

COUNCIL OF BUREAUX
CONSEIL DES BUREAUX

Iz rada Hrvatskog ureda za osiguranje

Stajalište Hrvatskog ureda za osiguranje glede „Programa gospodarskog oporavka“ Vlade Republike Hrvatske

Hrvatski ured za osiguranje (HUO), kao udruženje društava za osiguranje i reosiguranje u Republici Hrvatskoj, pozdravlja donošenje i temeljne ciljeve „Programa gospodarskog oporavka“ Vlade Republike Hrvatske (Program).

Ovakav Program predstavlja temeljni dokument i polaznu osnovu za razradu i zahtjevnu operacionalizaciju ciljeva, bilo kroz mjere usvajanja ili novi zakonski okvir. Takav opsežan proces zahtijevat će uključenost svih zainteresiranih strana s ciljem pune otvorenosti i učinkovitog ispunjenja zadanih načela i ciljeva. Hrvatski ured za osiguranje, kao predstavnik društava za osiguranje i reosiguranje, u ovom procesu će konstruktivno zastupati pozicije i stavove osiguratelja te ponuditi utemeljene prijedloge i suradnju.

Područja i aktivnosti u Programu koja prepoznajemo kao strateške interese industrije osiguranja su:

1. **Pokretanje novog investicijskog ciklusa** (Poluga 4.) i financiranje projekata prvenstveno privatnim kapitalom (Doprinos države oživljavanju gospodarstva, aktivnost 9.)

Društva za osiguranje i reosiguranje važne su financijske institucije i institucionalni ulagači na financijskom tržištu čija je ukupna imovina na kraju 2009. iznosila 28,9 mlrd. kuna. Značajni su financijeri gospodarstva s visokim udjelom ulaganja u dužničke vrijednosne papire države, lokalne uprave i poduzeća te vlasničke vrijednosne papire, čime pridonose efikasnoj alokaciji financijskih sredstava i razvojnoj komponenti gospodarstva.

2. **Ubrzanje provedbe reformi u dijelu zdravstva i mirovinskog osiguranja** (Poluga 5.)

- **Priprema za uvođenje promjena u sustav mirovinskog osiguranja** (Sustav socijalnog osiguranja, aktivnost 2.) i **cjelovito uređenje mirovinskog sustava** (Sustav socijalnog osiguranja, aktivnost 1. dolje)

Mirovinski sustavi svugdje u svijetu suočeni su s problemom starenja stanovništva i ograničenih proračunskih sredstava čime se nužno javlja potreba pojedinca da se dijelom samostalno brine za štednju za starost. Svjesne ove situacije razvijene zemlje i zemlje u razvoju na razne načine potiču i usmjeravaju radno aktivno stanovništvo na individualnu i korporativnu mirovinsku štednju. Isti trendovi su prepoznati i u Programu, a dodatno su naglašeni i kroz potrebu individualne odgovornosti i otklanjanja prijetnje siromaštva.

Životno osiguranje sa štednom komponentom predstavljanja proizvod dugoročne namjenske štednje te je po svojim obilježjima supstituirajući i konkurentan štednji u 3. stupu mirovinskog osiguranja. Stoga je nužno ova dva proizvoda promatrati zajedno i istovjetno prilikom kreiranja poticajnog i poreznog tretmana. S ciljem ujednačavanja pravila poslovanja i ravnopravne tržišne utakmice, potrebno je osigurati jednaki tretman za oba proizvoda, poglavito u dijelu priznavanja izdvajanja poslodavaca kao poreznog priznatog troška.

- **Sužavanje obuhvata korisnika dopunskog zdravstvenog osiguranja za koje dopunsko osiguranje plaća država** (Sustav socijalnog osiguranja, aktivnost 5.) i **širenje tržišnih aktivnosti HZZO („putno i dodatno osiguranje“)** (Sustav socijalnog osiguranja, aktivnost 2. dolje).

Zdravstveno osiguranje jedan je od strateških interesa i poslova društava za osiguranje, koja su posljednjih godina uložila znatna sredstva u izgradnju infrastrukturnih i ostalih kapaciteta te time obogatila ukupni sustav zdravstva u RH. Sustav zdravstvenog osiguranja potrebno je institucionalno i tržišno urediti kako bi se osigurao kontinuitet i održivost ovog dijela poslovanja društava za osiguranje. U slučaju širenja tržišnih aktivnosti HZZO-a, nužno je osigurati ravnopravnost tržišne utakmice te jednake uvjete, prava i obveze za sve sudionike na tržištu.

3. **Ukidanje svih poreznih olakšica u sustavu poreza na dohodak** (Fiskalna politika, aktivnost 2.) i **priprema ostalih izmjena poreznog sustava** (Fiskalna politika, aktivnost 7.)

Imajući u vidu već naglašenu potrebu pojedinca da se dijelom samostalno pobrine za životni standard u mirovini kroz dugoročnu namjensku štednju, potrebno ju je poreznom i poticajnom politikom usmjeriti. Navedeno bi za cilj imalo rasterećenje proračunskog pritiska, veću odgovornost pojedinca, razvoj dugoročne štednje koja bi osigurala financiranje dugoročnih razvojnih projekata te primjeren standard pojedinca u budućnosti, što je i temeljni cilj Programa.

Smatramo da je apsolutno nužno dugoročnu namjensku štednju u obliku životnog osiguranja, dobrovoljnih mirovinskih fondova i ostalih oblika dugoročne štednje uvrstiti uz istraživanje i razvoj, obrazovanje i energetiku na listu prioriteta poticajne porezne politike i u dijelu individualne i korporativne štednje. Osobito je bitno da se eventualno izmijenjeni sustav poreznih olakšica ne primjenjuje retroaktivno, odnosno da se građanima koji su, na temelju dosadašnjih zakonskih pretpostavki vezanih uz postojanje porezne olakšice, uložili u oblike dugoročne štednje i dalje osigura korištenje poreznih olakšica.

4. **Smanjenje, odnosno ukidanje neporeznih davanja** (Fiskalna politika, aktivnost 5.)
5. Poslovanje društava za osiguranje i reosiguranje je vrlo često bilo i jest opterećeno brojnim neutemeljenim davanjima protiv kojih je bilo potrebno zatražiti i ustavnosudsku zaštitu.

Hrvatski ured za osiguranje pozdravlja namjeru smanjenja i ukidanja neporeznih davanja, što bi trebalo osigurati rasterećenje i veću konkurentnost gospodarstva, ali jednako tako i višu efikasnost onih subjekata koji su se dijelom i na ovaj način financirali.

Imajući u vidu ulogu i značaj djelatnosti osiguranja te društava za osiguranje i reosiguranje, njihove višestruke pozitivne učinke na financijsku i gospodarsku stabilnost te na razvojnu komponentu gospodarstva, osiguratelji izražavaju uvjerenje da će prilikom razrade i optimizacije provedbe dijelova Programa Vlada Republike Hrvatske uvažiti ovdje navedene stavove budući da su u cijelosti usmjereni prema što uspješnijoj realizaciji temeljnih ciljeva Programa.

Novi internetski servis - do 15. lipnja 2010. izdano 424 Potvrde o sklopljenom obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti

Hrvatski ured za osiguranje je u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Centrom za vozila Hrvatske 15. ožujka 2010. godine pokrenuo internetski servis koji omogućava izdavanje i tiskanje Potvrde o sklopljenom obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti koja olakšava sklapanje ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti putem Interneta te produljenje važenja prometne dozvole (registracija).

Osiguranci koji putem Interneta produže svoje police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti moći će Potvrdu koristiti pri produljenju važenja prometne dozvole umjesto izvornog primjerka police obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti. Valjanost Potvrde ograničena je na 30 dana. Potvrda će unutar svog roka valjanosti moći zamijeniti izvornu policu i u svim ostalim slučajevima gdje osiguranik i inače mora imati izvorni primjerak police.

Hrvatski ured za osiguranje i društva za osiguranje žele na ovaj način olakšati i ubrzati osiguranicima postupak sklapanja ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti te postupak produljenja važenja prometne dozvole (registracija vozila). Izvorni primjerak police, Uvjeti za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i Europsko izvješće o nezgodi biti će osiguranicima dostavljeni u najkraćem mogućem vremenu od strane društva za osiguranje gdje je ugovor o osiguranju zaključen.

Popis društava za osiguranje koja nude mogućnost sklapanja ugovora o osiguranju od autoodgovornosti putem Interneta nalazi se na web adresi Hrvatskog ureda za osiguranje.

Hrvatski ured za osiguranje i Ministarstvo unutarnjih predstavili najnovije podatke o neosiguranom vozilima

Tiskovne konferencije održane u Policijskoj upravi osječko-baranjskoj 14. travnja 2010. godine i u Policijskoj upravi zadarskoj 23. travnja 2010. godine

Predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatskog ureda za osiguranje su 14. travnja 2010. godine u Policijskoj upravi osječko-baranjskoj te 23. travnja 2010. godine u Policijskoj upravi zadarskoj predstavili javnosti podatke o tijeku zajedničke edukativne kampanje „Stop neosiguranim vozilima“.

Javnost je na tiskovnim konferencijama upoznata s aktualnim podacima za cijelu Hrvatsku koji pokazuju da je akcija „Stop neosiguranim vozilima“ rezultirala promjenom trenda u broju neosiguranih vozila za drugu polovicu prošle godine. Naime, s početkom 2010. godine do danas, primjetna je stagnacija i pad broja evidentiranih neosiguranih vozila. Broj neosiguranih vozila se danas kreće oko 140 000, usporedno s 160 000 neosiguranih vozila evidentiranih sredinom 2009. godine, tj. prije samog početka pokretanja kampanje.

Općenito su povod pokretanja ove akcija statistički podaci koji ukazuju da u Republici Hrvatskoj svakodnevno dvije osobe pretrpe teže ili lakše ozljede koje prouzroče neosigurana vozila, dok svaki tjedan smrtno strada čak jedna osoba, što je u protekle četiri godine brojka od 210 smrtno stradalih. Uz navedeno, neosigurana vozila, u slučaju prometne nesreće, velika su materijalna obveza kako za same vozače, tako i za državu te društva za osiguranje. Uz dakle primarni cilj, spašavanja života i smanjenje materijalnih šteta, svrha je ove akcije smanjenje postotka broja neosiguranih vozila, obzirom da obveza posjedovanja osiguranja od automobilske odgovornosti predstavlja temeljno načelo osiguravateljne legislative Europske unije, prema kojem sve zemlje članice moraju koristiti sva raspoloživa sredstva u borbi protiv vožnje neosiguranim vozilima.

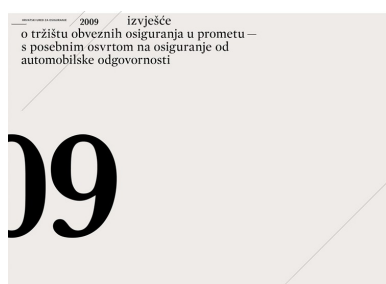

srijemskoj županiji.

Na konferencijama je posebno istaknuto da vlasnici vozila snose odgovornost za sve štete koje prouzroče neosiguranim i neregistriranim vozilom i to neograničeno svom svojom imovinom.

Hrvatski ured za osiguranje će zajedno s Ministarstvom unutarnjih poslova i dalje kontinuirano provoditi edukacijsku kampanju kako bi se vlasnike vozila upoznao sa svim štetnim posljedicama upravljanja neosiguranim vozilom te time utjecalo na podizanje svijesti građana Republike Hrvatske o štetnim posljedicama upravljanja neosiguranim vozilima.

Publikacija Izvješće o tržištu obveznih osiguranja u prometu – s posebnim osvrtom na osiguranje od automobilske odgovornosti za 2009.

Hrvatski ured za osiguranje je početkom svibnja objavio publikaciju "Izvješće o tržištu obveznih osiguranja u prometu – s posebnim osvrtom na osiguranje od automobilske odgovornosti za 2009."

U uvodnom dijelu publikacije dan je kratki pregled kretanja na tržištu osiguranja Republike Hrvatske u 2009. godini. Detaljno su prikazani podaci o obveznim osiguranjima u prometu s posebnim osvrtom na obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti (premija, police, štete i dr.). U zadnjem poglavlju publikacije prikazani su usporedni pregledi za razdoblje 2003. – 2009. godine.

Podaci korišteni kao podloga za izradu publikacije prikupljeni su od društava za osiguranje (podaci za 2007., 2008. i 2009. godinu) ili su korišteni javno objavljeni podaci Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (podaci za 2006. godinu i ranije).

Publikacija je izrađena s ciljem da se cjelokupnoj osigurateljnoj javnosti približe relevantni podaci i omogući analiza kretanja na tržištu obveznih osiguranja u Hrvatskoj.

Publikacija je dostupna na www.huo.hr

18. Savjetovanje Hrvatskog ureda za osiguranje o obradi i likvidaciji automobilskih šteta

Hrvatski ured za osiguranje održao je 13. i 14. svibnja u Opatiji tradicionalno 18. Savjetovanje o obradi i likvidaciji automobilskih šteta na kojem su se ponovno okupili iznimni stručnjaci-predavači koji su kroz svoja predavanja prezentirali aktualne stručne teme, novine u zakonima te kretanje novije sudske prakse na području osiguranja od autoodgovornosti.

Budući da je ovo Savjetovanje jedini stručni skup ovakve tematike u Republici Hrvatskoj, i ove godine odaziv je bio izniman te je na Savjetovanju sudjelovalo blizu 200 sudionika i to djelatnici društava za osiguranje te predstavnici pojedinih državnih tijela i pojedinih Ministarstava, suci, odvjetnici, posrednici i zastupnici u osiguranju kao i predstavnici nacionalnih ureda i osiguravajućih društava susjednih država.

Na Savjetovanju su obrađene sljedeće teme:

- [Pravila postupanja u postupku vrednovanja neimovinske štete](#) (Mladenka Grgić, Euroherc osiguranje d.d.)
- [Talijanski sustav naknade štete zbog povrede prava na život i zdravlje](#) (prof. dr. sc. Marijan Čurković, Koncern Agram)
- [Neka pitanja obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti – osvrt na sudsku praksu](#) (mr. sc. Jasna Brežanski, sutkinja Vrhovnog suda Republike Hrvatske)
- [Neke iznimke od načela lex loci delicti comissi prema Haškoj konvenciji o prometnim nezgodama iz 1971. godine](#) (doc. dr. sc. Davor Babić, Pravni fakultet, Sveučilište u Zagrebu)
- [Aktualni položaj Slovenskog zavarovalnog združenja u Sloveniji i Sustavu zelene karte](#) (Tjaša Korbar, Slovensko zavarovalno združenje)
- [Pričuva šteta osiguranja motornih vozila](#) (Marin Matijaca, Triglav osiguranje d.d.)
- [Utjecaj vanjskih čimbenika na obradu i visinu štete](#) (mr. sc. Slaven Dobrić, Allianz Zagreb d.d.)
- [Ništetnost ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti](#) (Vitomir Boić, Županijski sud u Velikoj Gorici)
- [Izvanredna revizija temeljem promjena Zakona o parničnom postupku iz 2008. godine](#) (Aleksandra Trbojević, Helios Vienna Insurance Group d.d.)
- [Načela dobre poslovne prakse u obavljanju poslova osiguranja putem interneta](#) (Katina Kaleb, Hrvatski ured za osiguranje)
- [Pješaci – kroz propise i sudsku praksu](#) (Berislav Matijević, Croatia osiguranje d.d.)
- [Solidarna odgovornost osiguratelja i intervencijski efekt](#) (Ivica Veselić, Županijski sud u Zagrebu)

Prezentacije su objavljene na www.huo.hr, a referati će biti objavljeni u sljedećim brojevima Biltena.

Sudionici savjetovanja kao posebno zanimljivu ocijenili su [Panel diskusiju „Prijevare u osiguranju“](#) koja je uz aktivnu interakciju sudionika panela i sudionika savjetovanja održana prvog dana Savjetovanja.

Panel diskusija „Prijevare u osiguranju“

U okviru 18. Savjetovanja Hrvatskog ureda za osiguranje o obradi i likvidaciji automobilskih šteta održana je panel diskusija „Prijevare u osiguranju“ na kojoj su sudjelovali Berislav Barišić – Jaman, Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“; Ministarstvo unutarnjih poslova, Slaven Dobrić, Allianz Zagreb d.d., Darinko Ivković, Euroherc osiguranje d.d., Mile Klanac, Policijska uprava Zagrebačka, Marijan Tomurad, Croatia osiguranje d.d., Mario Pavlak i Hrvoje Pauković, Hrvatski ured za osiguranje.

Sudionici panel diskusije predložili su sljedeće zaključke:

- Prijevare u osiguranju predstavljaju veliki problem brojnih država svijeta – ogromne štete nanose se državnim proračunima, socijalnim, mirovinskim i zdravstvenim fondovima, građanima i poduzetnicima odnosno ekonomiji i društvu pojedine države općenito.
- Većina europskih država bilježi porast pokušaja prijevara u osiguranju uz istovremeno veći postotak detektiranja i sprječavanja prijevara - potrebno je osigurati sustavan i multidisciplinarni pristup prilikom analize i praćenja razmjera tog problema u Republici Hrvatskoj kroz aktivno uključivanje i suradnju državnih i javnih tijela, građana i privatnog sektora.
- Potrebno je unaprijediti sustavnu i institucionalnu suradnju između svih osiguratelja te drugih subjekata vezanih na poslove osiguranja putem Hrvatskog ureda za osiguranje te osigurati brzu i transparentnu razmjenu relevantnih podataka potrebnih za suzbijanje prijevara u osiguranju.
- Povezanost i bolja suradnja industrije osiguranja sa policijom, državnim odvjetništvom i drugim tijelima pravosuđa i države nužna je kako bi se u punoj mjeri podržali napori policije u detektiranju pokušaja prijevara u osiguranju, ali i osigurala brza i nesmetana primjena odgovarajućih zakona odnosno kažnjavanje počinitelja tih djela i oduzimanje protupravno stečene imovine.
- Potrebno je analizirati postojeće zakone i njihovu primjenu u praksi te po potrebi predložiti njihovu izmjenu i dopunu kako bi se osigurala puna učinkovitost napora i aktivnosti svih subjekata društva u trajnom suzbijanju pojave prijevara u osiguranju.
- Budući da problem prijevara u osiguranju nije problem samo pojedinog društva i države jer suradnja i organizacija kriminalnih skupina često ima međunarodni karakter, transparentna i brza razmjena informacija između tijela susjednih država (policije, udruženja osiguratelja i dr.) predstavlja temelj uspješnog suzbijanja prijevara u osiguranju.
- Osigurati brzu i primjerenu isplatu naknade štete svim oštećenim osobama i nadalje ostaje temeljni posao industrije osiguranja, uz potrebu jačanja svijesti građana i svih subjekata društva da su prijevare u osiguranju neprihvatljiva i društveno štetna pojava koja nanosi štetu svima.

Osnovana Radna grupa za sprječavanje prijevara u osiguranju

Potaknuto inicijativom pokrenutom uz Panel diskusiju „Prijevare u osiguranju“, u svrhu koordiniranja aktivnosti društava za osiguranje usmjerenih na suzbijanje prijevara u osiguranju, 9. lipnja 2010. godine u Hrvatskom uredu za osiguranje održan je inicijalni sastanak na kojem je osnovana Radna grupa za sprječavanje prijevara u osiguranju koja će sa stručnim službama Hrvatskog ureda za osiguranje raditi na osmišljavanju i uspostavi novih rješenja te unaprjeđenju postojećeg sustava otkrivanja pokušaja prijevara u osiguranju.

Obvezna osiguranja od odgovornosti u djelatnosti građenja

Upravni odbor Hrvatskog ureda za osiguranje, usvojio je zajedničke i obvezujuće

- **Uvjete za osiguranje profesionalne odgovornosti u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji** (173. sjednica - 25. veljače 2010.)
- **Uvjete za osiguranje od profesionalne odgovornosti u obavljanju stručnih geodetskih poslova** (174. sjednica – 25. ožujka 2010.)

OKR-33/2010
od 23. 03. 2010.

OKR-36/2010
od 25. 03. 2010.

te ogleadne standardne

- **Uvjete za osiguranje od odgovornosti izvođača u obavljanju poslova građenja** (173. sjednica - 25. veljače 2010.)
- **Uvjeti za osiguranje od profesionalne odgovornosti osoba koje provode energetske preglede i energetske certificiranje zgrada** (174. sjednica – 25. ožujka 2010.).

OKR-27/2010
od 12. 03. 2010.

OKR-37/2010
od 26. 03. 2010.

Uvjeti su objavljeni na službenim stranicama Hrvatskog ureda za osiguranje www.huo.hr.

Zakonska podloga kojom je utvrđena obveza osiguranja od odgovornosti u djelatnosti građenja kao temelj za izradu, usuglašavanje i donošenje uvjeta za osiguranje od odgovornosti u djelatnosti građenja utvrđena je

1. Zakonom o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08)
2. Pravilnikom o suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja (NN 43/09)
3. Zakonom o obavljanju geodetske djelatnosti (NN 152/08)
4. Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07; NN 38/09)
5. Pravilnikom o uvjetima i mjerilima za osobe koje provode energetske certificiranje zgrada (NN 113/08; NN 89/09)

- **Zakonom o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji** je uređeno obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, poslova projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja, obavljanje djelatnosti građenja i obavljanje djelatnosti upravljanja projektom gradnje u svrhu osiguranja kvalitetnog, stručnog i odgovornog obavljanja tih poslova i djelatnosti te postizanja drugih ciljeva određenih posebnim propisima kojima se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda.

Struke na koje se odnosi ovaj Zakon su arhitektonska, građevinska, strojarstva i elektrotehnička struka, te su tijekom 2009. godine sukladno odredbama Zakona osnovane četiri stručne komore² – Komora arhitekata, Komora inženjera građevinarstva, Komora inženjera strojarstva i Komora inženjera elektrotehnike.

¹ Stupanjem na snagu navedenog Zakona prestao je važiti Zakon o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (NN 47/98).

Zakonom je utvrđena obveza osiguranja od odgovornosti (glava IX. članak 128. - 133.)

Ovlašteni arhitekt, ovlašteni inženjer, izvođač i pravna osoba koja obavlja djelatnost upravljanja projektom gradnje dužni su osigurati se od odgovornosti za štetu koju bi obavljanjem poslova, odnosno djelatnosti mogli učiniti investitoru ili drugim osobama za svo vrijeme obavljanja poslova, odnosno djelatnost.

Komora preuzima osiguranje od odgovornosti svih ovlaštenih arhitekata, odnosno ovlaštenih inženjera - svojih članova.

Uvjete osiguranja za ovlaštene arhitekate i ovlaštene inženjere zajedno utvrđuju osiguratelji u dogovoru s Komorama.

U cilju efikasnijeg usuglašavanja uvjeta osiguranja od strane komora osnovano je jedinstveno povjerenstvo, dok je Komisija za osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti raspravila pojedina sporna pitanja, te u suradnji sa predstavnicima Komorama izradila i predložila Upravnom odboru Hrvatskog ureda za osiguranje i Komorama na usvajanje prijedlog Uvjeta za osiguranje profesionalne odgovornosti u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji. Uvjeti su u primjeni od 19. ožujka 2010. godine.

Uvjeti za osiguranje profesionalne odgovornosti u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji

Potrebno je napomenuti da su Upravni odbor Hrvatskog ureda za osiguranje u ime svojih članova - društava za osiguranje, Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu kao zastupnik ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu, te Ministarstvo zaštite okoliša prostornog uređenja još 2001. godine zaključili Ugovor o Uvjetima za osiguranje od odgovornosti ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu za štete koje mogu prouzročiti trećim osobama.

U novim Uvjetima za osiguranje profesionalne odgovornosti u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji, u odnosu na Uvjete iz 2001. godine, kao najznačajnije izmjene navodimo:

- **proširena je profesionalna odgovornost osiguranika i na štetu prema investitoru;**
- **pobliže je definiran osigurani slučaj kao**
 - svaki propust ili pogreška u obavljanju stručnih poslova koje prouzroči osiguranik svojim postupanjem ili propuštanjem postupanja u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji, naročito obavljanja stručnih poslova prostornog uređenja, poslova projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja, obavljanje djelatnosti građenja i djelatnosti upravljanja projektom gradnje, a koji mogu imati za posljedicu:
 - a. smrt, povredu tijela ili zdravlja neke osobe
 - b. oštećenje ili uništenje stvari (materijalna šteta)
 - c. štetu koja nije nastala povredom tijela ili zdravlja neke osobe, niti oštećenjem odnosno uništenjem stvari (čisto imovinska šteta kao ekonomski gubitak);

² Komore su formirane iz stručnih sekcija jedinstvene Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu

- **iznos osiguranja i agregatni limit** nisu definirani u novčanom iznosu s obzirom da ovi Uvjeti obuhvaćaju različite poslove i djelatnosti u okviru Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima i prostornom uređenju i gradnji te će prilikom ugovaranja osiguranja za svaku od struka putem njihovih komora kao ugovaratelja osiguranja biti posebno izraženi i navedeni na polici osiguranja;
- u okviru **isključenja iz osiguranja** pobliže su definirane elementarne nepogode, a zbog proširenja odgovornosti na štetu prema investitoru, isključene su čisto imovinske štete proizašle iz manjkavog materijala, dizajna ili izvedbe;
- uvedena je odredba o **gubitku prava iz osiguranja** u slučaju grube nepažnje;
- uvedene su odredbe o **izvansudskom rješavanju sporova i postupku mirenja** pri Centru za mirenje pri Hrvatskom uredu za osiguranje ili drugoj organizaciji za mirenje.

Stupanjem na snagu Uvjeta za osiguranje profesionalne odgovornosti u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji društva za osiguranje samostalno utvrđuju vlastite cjenike premija.

- **Zakonom o obavljanju geodetske djelatnosti**³ uređuje se obavljanje stručnih geodetskih poslova iz područja državne izmjere, katastarsa nekretnina i katastra vodova, stručnih geodetskih poslova za potrebe prostornog uređenja i gradnje, stručnih geodetskih poslova za potrebe komasacije poljoprivrednog zemljišta, stručnih geodetskih poslova za zaštićena i štitićena područja, drugih stručnih geodetskih poslova koji se obavljaju kao usluge pravnim i fizičkim osobama te udruživanje u strukovnu udruhu – Komoru ovlaštenih inženjera geodezije.

Zakonom je utvrđena obveza osiguranja od odgovornosti (glava V. članak 67. - 72.).

Ovlašteni inženjer geodezije koji je osnovao ured ovlaštenog inženjera geodezije ili zajednički geodetski ured dužan je osigurati se od odgovornosti za štetu koju bi obavljanjem stručnih geodetskih poslova mogao učiniti naručitelju tih poslova ili drugim osobama te je dužan uredno produživati osiguranje od odgovornosti za sve vrijeme obavljanja poslova.

Komora može preuzeti osiguranje od odgovornosti svih ovlaštenih inženjera geodezije koji su upisani u Imenik ovlaštenih inženjera geodezije.

Uvjete osiguranja za ovlaštene inženjere geodezije utvrđuju osiguratelji u dogovoru s Komorom.

Uvjeti za osiguranje od profesionalne odgovornosti u obavljanju stručnih geodetskih poslova

Kako su stručni geodetski poslovi bili uključeni u Ugovor o Uvjetima za osiguranje od odgovornosti ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu za štete koje mogu pričinuti trećim osobama iz 2001., najznačajnije izmjene navedene u okviru Uvjeta za osiguranje profesionalne odgovornosti u arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji, odnose se i na ove Uvjete.

³ Stručni geodetski poslovi bili su do donošenja posebnog Zakona o obavljanju geodetske djelatnosti obuhvaćeni u okviru Zakon o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Međutim, prilikom utvrđivanja prijedloga Uvjeta, sporno je bilo zakonsko pokriće za poslove državne izmjere iz nadležnosti Državne geodetske uprave. Komisija za obvezna osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti u suradnji sa predstavnicima Hrvatske komore ovlaštenih inženjera geodezije suglasili su se o isključenju odštetnih zahtijeva

- zbog šteta nastalih po nalogu države, državnih tijela, tijela lokalne samouprave i uprave
- zbog šteta nastalih na temelju službeno potvrđenih podataka od strane nadležnih tijela za poslove državne izmjere i katastar nekretnina.

Stupanjem na snagu Uvjeta za osiguranje profesionalne odgovornosti u obavljanju stručnih geodetskih poslova društva za osiguranje samostalno utvrđuju vlastite cjenike premija.

- **Pravilnikom o suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja** se određuju pojedini radovi za koje se izdaje suglasnost za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja, obrazac zahtjeva za izdavanje suglasnosti, prilozi koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje suglasnosti u svrhu dokazivanja ispunjavanja propisanih uvjeta, način vođenja registra izdanih suglasnosti i radovi za čije izvođenje nije potrebna suglasnost.

Pravilnik je donesen temeljem Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji u kojem je u članku 132. utvrđena obveza donošenja uvjeta osiguranja:

- Uvjete osiguranja za izvođače i osobe koje obavljaju djelatnost upravljanja projektima zajedno utvrđuju osiguratelji u dogovoru s Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom obrtničkom komorom.

U članku 7. Pravilnika utvrđeno je da uz zahtjev za izdavanje suglasnosti za započinjanje radova izvođač prilaže (između ostalog):

- Ugovor o osiguranju odnosno policu osiguranja od odgovornosti za štetu koju bi obavljanjem djelatnosti građenja izvođač mogao učiniti investitoru ili drugim osobama ili dokaz da je osiguravatelju podnio zahtjev za sklapanje tog ugovora.

S obzirom na obuhvatnost i raspon kategorizacije radova u gradnji te vrst i širinu osigurateljnog pokrića koju nije moguće utvrditi prije početka konkretnog građevinskog posla, zatraženo je i dobiveno mišljenje Ministarstva zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva:

- u svrhu izdavanja suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja uz zahtjev je dovoljno priložiti ugovor o osiguranju, odnosno policu osiguranja za štetu koju bi obavljanjem djelatnosti građenja izvođač mogao učiniti trećima ili dokaz da je podnesen zahtjev osiguratelju za sklapanje ugovora o osiguranju od odgovornosti za štetu, dok je ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi obavljanjem djelatnosti građenja izvođač mogao učiniti investitoru potrebno sklopiti do početka građenja građevine.

Uvjeti za osiguranje od odgovornosti izvođača u obavljanju poslova građenja

Slijedom mišljenja Ministarstva zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva, Komisija za osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti u dogovoru s Hrvatskom obrtničkom komorom i Hrvatskom gospodarskom komorom izradila je i predložila Upravnom odboru HUO Uvjete za osiguranje od odgovornosti izvođača u obavljanju poslova građenja koji su prihvaćeni kao ogledni (standardni), te se njihovim objavljivanjem ne preporučuje njihova doslovna primjena, sukladno Uredbi o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju (NN 54/2005.):

- predmet osiguranja u smislu ovih Uvjeta je izvanugovorna odgovornost u obavljanju stručnih poslova građenja za štetu koju bi osiguranik (pravna ili fizička osoba koja se bavi poslovima građenja sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji) obavljanjem poslova, odnosno djelatnosti mogao učiniti trećim osobama.

Postupak dogovora i usklađivanja s nadležnim Komorama vezano uz uvjete osiguranja od odgovornosti iz poslova i djelatnosti građenja prema investitorima je u tijeku, međutim, kako većina osiguratelja u svom portfelju ima osiguranje objekata u izgradnji ne postoji osigurateljna prepreka za zadovoljenje svih uvjeta koju propisuje važeća zakonska regulativa vezana uz poslove i djelatnosti građenja.

- **Pravilnikom o uvjetima i mjerilima za osobe koje provode energetske certificiranje zgrada**, koji je donesen temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji, u članku 18. kao preduvjet za obavljanje ovih poslova utvrđena je obveza ugovaranja odgovarajućeg osiguranja od profesionalne odgovornosti.

Uvjeti za osiguranje od profesionalne odgovornosti osoba koje provode energetske preglede i energetske certificiranje zgrada doneseni su uz konzultacije Komisije za obvezna osiguranja od odgovornosti iz djelatnosti s Hrvatskom udrugom energetskih certifikatora (HUEC), po hitnom postupku:

- predmet osiguranja u smislu ovih Uvjeta je profesionalna odgovornost za štete koje oštećeniku (naručitelju energetskog pregleda – investitor, vlasnik ili suvlasnik zgrade) prouzroči osiguranik prilikom provođenja energetskog pregleda i/ili energetskog certificiranja zgrade.

Uvjeti su prihvaćeni od UO HUO kao ogledni (standardni) te se njihovim objavljivanjem ne preporučuje njihova doslovna primjena, sukladno Uredbi o skupnom izuzeću sporazuma o osiguranju (NN 54/2005.).

Izvod iz važnijih okružnica

OIB — ažuriranje baze podataka Informacijskog centra i ostalih baza podataka

OKR-26/2010
od 03. 03. 2010.

OIB

Nakon dugotrajnih razgovora s Ministarstvom financija, Hrvatski ured za osiguranje dobio je od Porezne uprave – Službe za OIB odobrenje za korištenje OIB-a u svojim bazama podataka.

S obzirom da je HUO dobio mogućnost uparivanja svojih MBG i MB s bazom OIB-a, a u cilju što bržeg ažuriranja svih svojih baza podataka podatkom o OIB-u, Hrvatski ured za osiguranje je okružnicom OKR-26/2010 od 03.03.2010. pozvao sva društva za osiguranje (koja još nisu ažurirala svoje baze podataka) da to učine preko Hrvatskog ureda za osiguranje.

Prikupljeni podaci o MBG/MB poslani su u Poreznu upravu, a uparene liste MBG/MB s OIB-om dostavljene su svim društvima za osiguranje koja su tražila uparivanje.

Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti s dopunom za vozila na elektromotorni pogon (Načela)

- izmjena stavka 1.7.

Na sjednici održanoj 19. siječnja 2010. godine Komisija za motorna vozila donijela je stručna tumačenja – Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti. Ova Načela treba shvatiti, u okviru zakonskih odredbi, kao dopunu i reviziju tumačenja Komisije za motorna vozila od 20. lipnja 2007. godine, a izrađena su sukladno traženjima osiguratelja, ugovaratelja osiguranja, te za potrebe kontrole primjene premijskih sustava/cjenika premija društava za osiguranje.

Komisija za motorna vozila donijela je na sjednici održanoj 18. 03. 2010. godine izmjenu (pojašnjenje) tumačenja koje se odnosi na komisionu prodaju vozila u stavku 1.7 koji glasi:

- 1.7.** U slučaju **komisione prodaje** vozila, obzirom na samu prirodu komisione prodaje, otuđenje vozila dokazuje se ugovorom o komisionoj prodaji (sporazumom i sl.) i potvrdom da je primljen iznos naveden u ugovoru za vozilo navedeno u ugovoru (potvrda o plaćanju, uplata na račun i dr.).

Za tumačenje primjene odredbi Uvjeta za obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i premijskih sustava/cjenika premija nadležna isključivo društava za osiguranje.

Načela postupanja u primjeni bonus/malus sustava u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti s dopunom za vozila na elektromotorni pogon (Načela)

OKR-17/2010-3
od 06. 04. 2010.

Aktivnosti Ureda zelene karte

Pravilnik o obradi i likvidaciji međunarodnih automobilskih šteta

*OKR-44/2010
od 27. 04. 2010.*

Pravilnik o obradi i likvidaciji međunarodnih automobilskih šteta

Upravni odbor Hrvatskog ureda za osiguranje je na svojoj 175. sjednici održanoj 21. travnja 2010. godine usvojio novi Pravilnik o obradi i likvidaciji međunarodnih automobilskih šteta

Novi Pravilnik bit će objavljen na www.huo.hr.

Izvod iz važnijih okružnica

Grčka – Commercial Value (GR-5007)

*OKR-38/2010
od 09. 04. 2010.*

Grčka – Commercial Value (GR-5007)

- obavijest o pokretanju stečajnog postupka

Sukladno Odluci br. 12 donesenoj na 40. Općoj skupštini Savjeta ureda 2006. godine, grčki nacionalni Ured obavijestio je članstvo Sustava zelene karte da je 26. veljače 2010. godine nadležno tijelo za nadzor njihovoj članici **Commercial Value** (GR-5007) oduzelo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja te da je nad navedenim društvom pokrenut stečajni postupak.

Grčki nacionalni ured moli za obavijest o neriješenim štetama, sudskim postupcima, te neplaćenim zahtjevima za refundaciju prema društvu Commercial Value, te moli da se svi budući zahtjevi za potvrdom osigurateljnog pokrića te zahtjevi za refundaciju šalju izravno na nacionalni Ured.

Članovi Hrvatskog ureda za osiguranje u slučaju postojanja potraživanja temeljem Kretskog sporazuma prema navedenom grčkom društvu dostavljaju Hrvatskom uredu za osiguranje podatke o štetniku i štetnom događaju te dokumentaciju o osnovi i visini isplaćenog iznosa, kako bi Hrvatski ured za osiguranje u njihovu korist od grčkog nacionalnog Ureda zatražio refundaciju isplaćenog iznosa te troška obrađivačke pristojbe.

Danska

– minimalne svote
pokrića

*OKR-39/2010
od 09. 04. 2010.*

Danska – minimalne svote pokrića

Savjet ureda – Council of Bureaux obavijestio je članstvo o povećanju minimalnih svota pokrića u osiguranju od automobilske odgovornosti u Danskoj, koje s primjenom od 1. siječnja 2010. godine po štetovnom događaju iznose:

- za štete na osobama - 104.000.000 DKK
- za štete na stvarima - 21.000.000 DKK

Turska

– minimalne svote
pokrića

*OKR-40/2010
od 09. 04. 2010.*

Turska – minimalne svote pokrića

Od 1. ožujka 2010. godine u Turskoj su povećane minimalne svote pokrića u osiguranju od automobilske odgovornosti te za osobna vozila iznose:

- za tjelesne ozljede i smrt - 175.000 YTL po osobi
- 875.000 YTL po štet. događaju
- za troškove liječenja - 175.000 YTL po osobi
- 875.000 YTL po štet. događaju
- za štete na stvarima - 17.500 YTL po vozilu
- 35.000 YTL po štet. događaju

Aktivnosti Pravobraniteljstva za djelatnost osiguranja

Izvodi iz okružnica pravobranitelja

Kodeks osiguranja

- društvo za osiguranje koje u slučaju štete nastale na motornom vozilu zbog naleta divljači odbija zaprimiti te rješavati odštetni zahtjev koji mu je podnesen temeljem osiguranja od odgovornosti, postupa suprotno odredbama članka 3.2., 3.3. te 6.3. Kodeksa

*OKR-PB-28/2010
od 12. 03. 2010.*

Kodeks poslovne osiguravateljne i reosiguravateljne etike

- društvo za osiguranje koje u slučaju štete nastale na motornom vozilu zbog naleta divljači odbija zaprimiti te rješavati odštetni zahtjev koji mu je podnesen temeljem osiguranja od odgovornosti, postupa suprotno odredbama članka 3.2., 3.3. te 6.3. Kodeksa osiguranja

U odgovoru na pritužbe oštećenih građana na postupke pojedinih pravnih osoba čija je djelatnost upravljanje javnim cestama te pojedinih osoba koje gospodare određenim lovištem, koje unatoč jasnim zakonskim propisima o njihovoj odgovornosti za štete nastale na motornom vozilu zbog naleta divljači na motorno vozilo odnosno zbog naleta motornog vozila na divljač - odbijaju zaprimati te rješavati odštetne zahtjeve, upućujući oštećenog građanina da se sa svojim odštetnim zahtjevom obrati drugoj nadležnoj osobi, a takvom međusobnom upućivanju tj. „šetanju“ strana pridružuju se ponekad i društva za osiguranje – osiguratelji naprijed navedenih osoba, iako se radi o njihovom osiguraniku po osnovi osiguranja od odgovornosti za štete nastale na motornim vozilima zbog naleta divljači – **pravobranitelj je zauzeo sljedeće stajalište:**

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama (NN br. 153/09 od 21.12.2009. – pročišćeni tekst) odredba članka 86. stavka 3. Zakona o lovstvu je prestala važiti, a područje odgovornosti za štetu nastalu na motornom vozilu zbog naleta divljači uređeno je člankom 32a, koji glasi:

„Odgovornost za štetu koju na javnoj cesti osobama i na vozilu prouzroči divljač, snosi:

- vozač, ukoliko nije prilagodio brzinu kretanja uvjetima na cesti i nije postupao po prometnom pravilu ili znaku,
- osoba ovlaštena upravljati javnom cestom prema odredbama ovog Zakona, ukoliko nije postupila sukladno članku 7. ovog Zakona,
- osoba koja gospodari lovištem u skladu s propisima koji uređuju lovstvo u ostalim slučajevima“

Stajalište pravobranitelja

*OKR-PB-28/2010
od 12. 03. 2010.*

Stoga oštećena osoba koja je zbog naleta divljači na motorno vozilo na javnoj cesti pretrpjela štetu na vozilu ili na osobama, svoj odštetni zahtjev može podnijeti trgovačkom društvu:

- Hrvatske autoceste d.o.o., ako se je štetni događaj dogodio na autocesti, ili
- Hrvatske ceste d.o.o., ako se je štetni događaj dogodio na državnoj cesti, ili
- nadležnoj županijskoj upravi za ceste ako se je štetni događaj dogodio na županijskoj ili lokalnoj cesti,

ukoliko su postupala protivno članku 7. i 18. Zakona o javnim cestama (NN br. 153/09 od 21.12.2009. – pročišćeni tekst) te nisu održavala javne ceste na način da ih „na siguran način mogu koristiti svi korisnici cesta kojima su namijenjene“, odnosno ukoliko nisu provodila „mjere zaštite javnih cesta i prometa na njima“, i/ili

- osobi koja gospodari lovištem u skladu s propisima koji uređuju lovstvo (lovoovlašteniku lovišta, vlasniku lovišta...), ukoliko nije poduzela mjere radi sprječavanja šteta koje divljač može nanijeti ljudima ili imovini na javnim cestama koje prolaze kroz lovište, i/ili
- eventualno i društvu za osiguranje ukoliko je neka od naprijed navedenih osoba sklopila ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete nastale na motornom vozilu (i osobama) od naleta divljači na motorno vozilo.

Narečene pravne osobe koje upravljaju javnim cestama te osobe koje gospodare određenim lovištem, za štetu nastalu zbog naleta divljači na motorno vozilo odgovaraju oštećenoj osobi solidarno (za takve štete oštećenoj osobi solidarno odgovaraju i nadležna društva za osiguranje u okviru odgovornosti svog osiguranika).

Kodeks poslovne osigurateljne i reosigurateljne etike

- donošenje odluke o priznavanju odnosno nepriznavanju prava na bonus kao i odluke o odgodi rješavanja odštetnog zahtjeva do okončanja prekršajnog postupka - u nadležnosti je društva za osiguranje

U odgovoru na pritužbe osiguranika na postupke njihovih društava za osiguranje koja su im pri produženju ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti za slijedeće osigurateljno razdoblje, uskratila pravo na bonus, dapače u slučaju prometne nezgo-

Kodeks osiguranja

*OKR-PB-49/2010
od 21. 05. 2010.*

Kodeks osiguranja

- donošenje odluke o priznavanju odnosno nepriznavanju prava na bonus kao i odluke o odgodi rješavanja odštetnog zahtjeva do okončanja prekršajnog postupka - u nadležnosti je društva za osiguranje

*OKR-PB-49/2010
od 21. 05. 2010.*

de da su im neosnovano obračunala malus, temeljene na uvjerenju da nisu krivi za prometnu nezgodu u kojoj su sudjelovali te se stoga ne smatraju niti odgovornim za naknadu štete nastale u toj prometnoj nezgodi, i smatrajući da je odluku o nepriznanju prava na bonus odnosno odluku o obračunu malusa društvo za osiguranje moglo donijeti tek nakon okončanja prekršajnog postupka, **pravobranitelj je zauzeo sljedeće stajalište:**

Takvo stajalište osiguranika je pogrešno – visina premije koju je osiguranik pri produženju ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti dužan platiti ovisi između ostalog i o tome da li je osiguranik u proteklom razdoblju od najmanje godine dana imao prijavljene štete, s time da se temeljem članka 8. (zasada istovjetnih) Uvjeta za osiguranje od automobilske odgovornosti, pod prijavljenom štetom smatra „šteta po kojoj je izvršena isplata ili je utvrđena obveza osiguratelja“ – što znači da je osiguratelj ovlašten samostalno utvrđivati svoju obvezu za naknadu štete, postupajući pri tom naravno u skladu s postojećim propisima.

U odgovoru na pritužbe građana koje se odnose na postupke pojedinih društava za osiguranje pri rješavanju odštetnih zahtjeva postavljenih po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti **pravobranitelj je zauzeo sljedeći stav:**

Društvo za osiguranje je ovlašteno samostalno riješiti određeni odštetni zahtjev, (po potrebi i korištenjem klauzule o povratu, te izjave o namirenju), ali je također ovlašteno samostalno donijeti i odluku o odgodi rješavanja odštetnog zahtjeva do okončanja prekršajnog postupka. Takva odluka o odgodi rješavanja odštetnog zahtjeva mora biti argumentirano obrazložena, a društvo za osiguranje će je donijeti kad je pitanje krivnje za prometnu nezgodu sporno, kad npr. njegov osiguranik izričito i argumentirano osporava svoju krivnju za prometnu nezgodu. Odluka društva za osiguranje o odgodi rješavanja odštetnog zahtjeva u takvoj je situaciji naravno opravdana i legitimna.

Odluka o odgodi rješavanja odštetnog zahtjeva do okončanja prekršajnog postupka je, međutim, vrlo važna odluka (gotovo kao i odluka o otklonu odštetnog zahtjeva), to je odluka s vrlo ozbiljnim posljedicama ne samo za oštećenu osobu (zbog dugotrajnosti prekršajnog postupka, nemogućnosti korištenja vozila u slučaju nemogućnosti plaćanja troškova popravka vozila i sl.), nego i za društvo za osiguranje (zbog obveze plaćanja kamata, sudskih i odvjetničkih troškova i sl.), ali i što je također vrlo važno - zbog gubitka ugleda radi takvih postupaka – pravobranitelj stoga društvima za osiguranje preporuča da takvu odluku donose tek nakon pomno proučenog i sveobuhvatnog postupka obrade i

Kodeks osiguranja

*OKR-PB-49/2010
od 21. 05. 2010.*

rješavanja konkretnog predmeta. Olako donošenje odluke o odgodu rješavanja odštetnog zahtjeva, kad za takvu odluku nema opravdanih razloga, u suprotnosti je s odredbama Kodeksa osiguranja koji u članku 3.2. društvima za osiguranje propisuje dužnost poduzimanja mjera „kako bi stranke što jednostavnije i što žurnije ostvarile svoja prava“ a u postupku obrade i naknade štete propisuje im dužnost stručnog, učinkovitog i pravičnog postupka.

U slučaju kada naknadno, na osnovi provedenog prekršajnog postupka bude utvrđeno da osiguranik nije skrivio prometnu nezgodu te da mu je stoga svojedobno neosnovano osporeno pravo na bonus, odnosno kad bude utvrđeno da oštećenoj osobi nije trebalo platiti odštetu, društvo za osiguranje svojem osiguraniku trebati vratiti iznos koji je izgubio zbog nepriznavanja prava na bonus, a od oštećene osobe zatražiti refundaciju neosnovano isplaćenog iznosa odštete.

Aktivnosti Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje - CEDOH

Završetak ljetnog semestra 2010. godine Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju

Završetak ljetnog semestra 2010. godine Centra za edukaciju djelatnika u osiguranju

Centar za edukaciju djelatnika u osiguranju pri Hrvatskom uredu za osiguranje bilježi uspješan završetak ljetnog semestra. Naime, 2010. godina je što se edukacije tiče započela iznad svih očekivanja. CEDOH je organizirao treći po redu Temeljni seminar o osiguranju te tri specijalistička seminarara.

84-satnu edukaciju na Temeljnom seminaru o osiguranju pohađalo je čak 52 polaznika iz 10 društava za osiguranje, raznih tvrtki, HANFE, Ministarstva financija,... CEDOH je stoga oformio dvije grupe polaznika koji su pohađali predavanja organizirana u tri ciklusa. Sunce osiguranje d.d, Allianz Zagreb d.d te Croatia osiguranje d.d. pokazali su se kao izvrsni domaćini na trećem Temeljnom seminaru o osiguranju ustupivši dvorane za potrebe predavanja na seminaru. Po riječima polaznika seminarara, seminar je svakako za pohvaliti i preporučiti za pohađanje. Stručnost predavača i koncept tema koje se obrađuju na seminaru, razlog je više za postati sudionikom Temeljnog seminarara o osiguranju.

Treću generaciju polaznika Temeljnog seminarara o osiguranju očekuje još završni ispit koji će biti organiziran u dva roka i to početkom srpnja te krajem kolovoza 2010. godine. Dodjela diploma predviđena je za rujan 2010. godine.

Specijalističke CEDOH seminarare pohađalo je 70-ak sudionika, a za teme kao što su „Osnove reosiguranja“, „Prijevare u osiguranju“ te „Osiguranje od požara“ tražilo se mjesto više. Jednodnevni seminar na temu „Osiguranje od požara“ obilježio je završetak specijalističke edukacije za tekući semestar. Na seminaru su sudjelovali sudionici iz različitih društava za osiguranje, a tri odlična predavača (Komlenac Petar, Orlić Rajko, Šolčić Mario) ispunila su sva očekivanja sudionika.

Centar za edukaciju djelatnika u osiguranju uskoro započinje s pripremama za jesenju shemu seminarara za koju se predviđa četvrti po redu Temeljni seminar o osiguranju kao i niz specijalističkih seminarara.

Dotadne informacije o održanim Seminarima te najave Seminarara dostupne su na www.huo.hr.

Događanja

- 13. - 14. 05. 2010.** **18. Savjetovanje Hrvatskog ureda za osiguranje**
Opatija
- 27. 05. 2010.** **CEDOH – Osiguranje od požara**
- 27. - 28. 05. 2010.** **CoB – 44. Opća skupština Savjeta ureda**
Stockholm
- 10. 06. 2010.** **CEA – Opća skupština CEA**
London
- 11. 06. 2010.** **CEA – Međunarodna konferencija “Insurance in a Changing World”**
London

svibanj 2010.

p u s č p s n

					1	2			
3	4	5	6	7	8	9			
10	11	12	13	14	15	16			
17	18	19	20	21	22	23			
24	25	26	27	28	29	30			
31									

lipanj 2010.

p u s č p s n

					1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13				
14	15	16	17	18	19	20				
21	22	23	24	25	26	27				
28	29	30								

srpanj 2010.

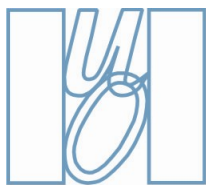
p u s č p s n

						1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11				
12	13	14	15	16	17	18				
19	20	21	22	23	24	25				
26	27	28	29	30	31					

kolovoz 2010.

p u s č p s n

										1
2	3	4	5	6	7	8				
9	10	11	12	13	14	15				
16	17	18	19	20	21	22				
23	24	25	26	27	28	29				
30	31									

Hrvatski ured za osiguranje

Hrvatski ured za osiguranje je udruženje društava za osiguranje i društava za reosiguranje u Republici Hrvatskoj. HUO je član Savjeta ureda zelene karte osiguranja (CoB), punopravan član Europskog udruženja osiguratelja i reosiguratelja (CEA) i Međunarodnog udruženja za pomorska i prijevozna osiguranja (IUMI) te predstavlja i zastupa hrvatska društva za osiguranje i u ostalim međunarodnim institucijama.